

महाराष्ट्र विधानपरिषद

पहिले अधिवेशन, २०२२

तारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी

बुधवार, दिनांक ०९ मार्च, २०२२ / फाल्गुन १८, १९४३ (शके)

(१) मुख्यमंत्री	}	यांचे प्रभारी विभाग
(२) सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री		
(३) गृहनिर्माण मंत्री		
(४) नगरविकास, सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम) मंत्री		

प्रश्नांची एकूण संख्या - ४४

मुंबईतील पोयसर नदीच्या पुनरुज्जीवन प्रकल्पाचे काम प्रलंबित असल्याबाबत

- (१) * ११८२० श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, श्री.प्रविण दरेकर, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.नागोराव गाणार, श्री.रमेशदादा पाटील : सन्माननीय नगरविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) मुंबईतील पोयसर नदीचे पुनरुज्जीवन करण्यासाठी बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने विविध करांसह रुपये १४२८ कोटीच्या प्रस्तावाला मान्यता दिली असल्याचे माहे जानेवारी, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर प्रकल्पासाठी माहे एप्रिल, २०२० मध्ये रुपये ५४० कोटींचा आराखडा महानगरपालिकेकडून तयार करण्यात आला असून तदनंतर रुपये ७५१ कोटी इतका खर्च निश्चित करण्यात आला होता, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, अशाप्रकारे वारंवार विविध प्रकारच्या निविदा प्रक्रिया राबवून बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या धोरणामुळे सदर प्रकल्प गत अनेक वर्षांपासून प्रलंबित असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने पोयसर नदीचे पुनरुज्जीवन करण्यासाठी महानगरपालिकेकडून नियोजनबद्ध कार्यक्रम आखण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) बृहन्मुंबई महानगरपालिकेतील पोयसर नदीच्या पुनरुज्जीवनाच्या कामाची विविध करांसहीत एकूण अंदाजित किंमत रुपये १४८२.३९ कोटी असून त्यास महानगरपालिकेच्या स्थायी समितीने दिनांक १४/०१/२०२२ रोजी मंजूरी दिली आहे.

(२) बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत सदर प्रकल्पाकरीता माहे डिसेंबर, २०१९ मध्ये रुपये ५४० कोटींचा प्रकल्प आराखडा तयार करण्यात आला होता. सदर प्रकल्पाची सखोल तपासणी करण्याकरीता तांत्रिक सल्लागार समिती (T.A.C.) स्थापित करण्यात आली. सदर समितीच्या दिनांक ०३/०२/२०२० रोजीच्या बैठकीमध्ये राष्ट्रीय हरित लवाद (National Green Tribunal) आणि केंद्रीय प्रदूषण नियंत्रण मंडळ (Central Pollution Control Board) यांनी ठरविलेल्या मापदंडांच्या आधारे आराखड्यास मान्यता देऊन मलनिःसारण केंद्राकरीता पूर्वी ठरविलेली ओपन टेक्नॉलॉजी न घेता एम.बी.आर. टेक्नॉलॉजी (मेमब्रेन बायोरिअॅक्टर टेक्नॉलॉजी) निश्चित करण्यात आली. तसेच एच.डी.डी. (होरीझन्टल डायरेक्शनल ड्रिलिंग) प्रणालीचा उपयोग करून झोपडपट्ट्यांच्या खालून मलनिःसारण प्रणालीचे काम करण्याचे ठरले.

त्यामुळे सदर प्रकल्पाची अंदाजित रक्कम रुपये ७५१ कोटी इतकी निश्चित करण्यात आली असून त्यास महानगरपालिकेमार्फत तांत्रिक व प्रशासकीय मंजूरी घेण्यात आली आहे.

(३) सदर प्रकल्पाची प्रथम निविदा माहे एप्रिल, २०२० मध्ये प्रकाशित करण्यात आली होती. परंतु, निविदेला प्रतिसाद न मिळणे, निविदापूर्व बैठक, कोविड-१९ चा प्रादुर्भाव, निविदाकारांनी वेळोवेळी केलेल्या विनंती या कारणांमुळे महानगरपालिकेमार्फत निविदेस एकूण १९ वेळा मुदतवाढ देण्यात आली होती.

(४) पोयसर नदीच्या पुनरुज्जीवन प्रकल्पाकरीता महानगरपालिकेमार्फत कंत्राटदराची नियुक्ती करण्यात आली असून त्यास दिनांक ०४/०२/२०२२ रोजी कार्यादेश देण्यात आला आहे. सदर प्रकल्पाचा कालावधी ३६ महिने (पावसाळा वगळून) असून काम पूर्ण झाल्यानंतर पुढील १५ वर्षे कंत्राटदारामार्फत प्रकल्पाचे प्रचलन व परिरक्षण करण्यात येणार असल्याचे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मराठा समाजाच्या आरक्षण तसेच इतर मागण्या मान्य करण्याबाबत

(२) * १२७५२ श्री.सुरेश धस, श्री.प्रविण दरेकर, श्री.गोपिचंद पडळकर, डॉ.रणजित पाटील, श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, श्री.सदाशिव खोत, डॉ.परिणय फुके, श्री.प्रसाद लाड, श्री.निलय नाईक, श्री.प्रवीण दटके, श्री.रमेशदादा पाटील, अॅड.निरंजन डावखरे : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्य मागासवर्ग आयोगाची शिफारस घेऊन तयार केलेला व विधिमंडळाने एकमताने मंजूर केलेला मराठा समाजाला आरक्षण देणारा कायदा दिनांक ५ मे, २०२१ रोजी मा.सर्वोच्च न्यायालयाने रद्दबातल ठरवला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, पुन्हा मागासवर्ग आयोग नेमून मराठा समाज सामाजिकदृष्ट्या मागास असल्याचे सिद्ध करून आरक्षण टिकविण्यासंदर्भात शासनाकडून कोणतीही कार्यवाही करण्यात आलेली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, शिष्यवृत्ती योजना, प्रत्येक जिल्ह्याच्या ठिकाणी वसतिगृह बांधणे, अण्णासाहेब पाटील आर्थिक मागास विकास महामंडळातर्फे आर्थिक मदत करणे इत्यादी मागण्या पूर्ण करण्यात आलेल्या नाहीत, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून मराठा समाजाच्या आरक्षण व इतर मागण्यांबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.उध्दव ठाकरे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) मा.सर्वोच्च न्यायालयाच्या दिनांक ५ मे, २०२१ च्या निर्णयाची समीक्षा करण्यासाठी दिनांक ११/०५/२०२१ च्या शासन निर्णयान्वये माजी न्यायाधीश श्री.दिलीप भोसले यांच्या अध्यक्षतेखाली स्थापन केलेल्या समितीच्या अहवालानुसार मा.सर्वोच्च न्यायालयात पुनर्विलोकन याचिका दाखल करण्यात आलेली आहे. ही पुनर्विलोकन याचिका फेटाळल्यास मा.सर्वोच्च न्यायालयाने दिनांक ०५/०५/२०२१ च्या निर्णयात मराठा आरक्षणासंदर्भात व्यक्त केलेले मत/ नोंदविलेली निरीक्षणे यांच्या अनुषंगाने मराठा समाजाच्या सामाजिक व शैक्षणिक मागासलेपणाची माहिती संकलित करण्यासाठी/ अभ्यास करण्यासाठी एका नवीन आयोगाची स्थापना करावी, अशी भोसले समितीची शिफारस आहे. त्यामुळे मा.सर्वोच्च न्यायालयाने पुनर्विलोकन याचिका फेटाळल्यास मराठा समाजाच्या सामाजिक व शैक्षणिक मागासलेपणाची माहिती संकलित करण्यासाठी एका नवीन आयोगाची स्थापना करण्यात येईल.

(३) व (४) उच्च व तंत्र शिक्षण विभागामार्फत खुल्या प्रवर्गातील आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकातील विद्यार्थ्यांकरीता राजर्षी छत्रपती शाहू महाराज शिक्षण शुल्क शिष्यवृत्ती योजना राबविण्यात येते. या योजनेचा लाभ मराठा समाजाला मिळतो. या योजनेतर्गत सन २०१९-२० मध्ये १,६६,९७९ विद्यार्थ्यांना रुपये ८९ कोटी इतकी शिष्यवृत्ती देण्यात आली आहे. सन २०२०-२१ मध्ये १,६६,७३१ विद्यार्थ्यांना ५६.११ कोटी शिष्यवृत्ती देण्यात आलेली आहे. सन २०२१-२२ मध्ये अद्यापपर्यंत १,०९,३२२ अर्ज प्राप्त झाले

आहेत. त्यापैकी ३०,९३३ विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती मंजूर करण्यात आलेली असून त्यांना शिष्यवृत्ती देण्याची कार्यवाही सुरु आहे. सन २०२२-२३ करीता रुपये ८७ कोटी इतका निधी प्रस्तावित करण्यात आलेला आहे.

तसेच, राज्यातील व्यावसायिक अभ्यासक्रमांमध्ये केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेद्वारे प्रवेश घेणाऱ्या आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांतर्गत समाविष्ट होणाऱ्या विद्यार्थ्यांकरीता डॉ. पंजाबराव देशमुख वसतिगृह निर्वाह भत्ता योजना राबविण्यात येते. या योजनेतर्गत पात्र लाभार्थी विद्यार्थ्यांना वसतिगृहाची सुविधा उपलब्ध करून देण्यासाठी उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाने दिनांक १३/०७/२०१८ च्या शासन निर्णयाद्वारे शासन/ स्थानिक संस्था/ मंडळ यांच्या मालकीच्या विनावापर असलेल्या इमारती, नोंदणीकृत संस्थांना भाड्याने देण्याची योजना राबविण्याचा निर्णय घेण्यात आला. सदर योजनेत कोणत्याही प्रकारची नवीन वसतिगृह इमारती बांधण्यात येत नाही.

अण्णासाहेब पाटील आर्थिक मागास विकास महामंडळाकडून कोणतीही आर्थिक मदत केली जात नाही. महामंडळाकडून लाभार्थ्यांना बँकेकडून घेतलेल्या कर्जावरील व्याज परतावा करण्यात येतो.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

रायगड जिल्ह्यातील महाड-भोर मार्गावरील सावित्री नदीवरील पुलाची देखभाल व दुरुस्ती करण्याबाबत

- (३) * १२१६५ श्री.जयंत पाटील : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) रायगड जिल्ह्यातील महाड-भोर मार्गावर भोराव जवळील सावित्री नदीवर महाड-भोर-पुणे रस्त्याच्या निर्मितीसाठी सन १९५० मध्ये पूल बांधण्यात आला असून सावित्री नदीवरील पुलाच्या दुर्घटनेनंतर या पुलाची तपासणी करण्यात आली होती, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सन २०२० व सन २०२१ मध्ये झालेल्या महापुरात वाहून आलेला चिखल, कचरा, लाकडे या पुलाच्या खालील बाजूला असलेल्या लोखंडी रेलिंगला अडकून पडल्याने पुलाला धोका निर्माण झाला असून सदर पुलाच्या

लोखंडी रेलिंगमध्ये अडकलेली लाकडे, कचरा व वरील बाजूस उगवलेले गवत यामुळे या पुलाच्या सुरक्षेचा प्रश्न निर्माण झाला आहे, हे ही खरे आहे काय,
 (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने सदर पुलाच्या देखभाल दुरुस्तीकडे दुर्लक्ष करणाऱ्या दोषी अधिकाऱ्यांवर कारवाई करून सदर पुलाची देखभाल व दुरुस्ती करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
 (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.अशोकराव चव्हाण : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) सन २०२० व सन २०२१ मध्ये झालेल्या महापुरात पुलाच्या ठिकाणी वाहून आलेला चिखल, कचरा, लाकडे व वरील बाजूस उगवलेले गवत काढण्यात आलेले आहे.

सद्यःस्थितीत सदर पुल सुस्थितीत असून पुलावरून सुरळीतपणे वाहतूक सुरु आहे.

(३) चौकशी/कारवाईचा प्रश्न उद्भवत नाही.

आंबडवे-पाचरळ-मंडणगड-म्हाप्रळ-महाड-वरंध-भोर-लोणंद-पंढरपूर रस्त्याच्या रायगड जिल्ह्यातील एकूण ८१.३२५ कि.मी. लांबीपैकी महाड (राजेवाडी फाटा) ते वरंध गाव या १३ कि.मी. लांबीसाठी काँक्रीटकरणाने दुपदरीकरण करण्याचे काम नवीन पुलाच्या बांधकामासह रस्ते वाहतूक व महामार्ग मंत्रालयाच्या सन २०२१-२२ च्या वार्षिक नियोजनामध्ये समाविष्ट करण्यात आले असून त्यानुसार सदर कामाचा प्रस्ताव केंद्र शासनास मंजूरीसाठी सादर करण्यात आला आहे.

सद्यःस्थितीत सदर मंजूरीच्या अधिन राहून रस्त्याचे व भोराव येथील सावित्री नदीवरील जुना पुल पाडून नव्याने बांधण्याच्या कामाकरीता निविदा बोलावण्यात आल्या आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**परभणी जिल्ह्यातील राष्ट्रीय महामार्गाचे
काम निकृष्ट दर्जाचे झाल्याबाबत**

(४) * १२०८१ श्री.अब्दुल्लाखान दुर्गाणी, श्री.विक्रम काळे, श्री.विप्लव बाजोरिया : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) परभणी जिल्ह्यातील परभणी-गंगाखेड, परभणी-मानवतरोड-पाथरी, परभणी-जिंतूर, परभणी-झिरोफाटा या दरम्यानच्या राष्ट्रीय महामार्गाचे काम निकृष्ट दर्जाचे झाल्यामुळे विहित मुदत संपण्यापुर्वीच सदरहू रस्त्यांना तडे जावून व खड्डे पडून रस्त्याची दुरवस्था झाली असल्याने सदर रस्त्यांच्या सर्व कामांची चौकशी करून रस्त्यांची दुरुस्ती करण्याची मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधी, परभणी व स्थानिक नागरिकांनी मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन, मुंबई यांच्याकडे लेखी निवेदनाद्वारे माहे जानेवारी, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, झिरो फाटा ते पूर्णा (जि.परभणी) रस्त्यावरील झिरो फाटा ते लक्ष्मीनगरच्या पाटीजवळ, माटेगांव पाटीवर, माटेगांव ते सुरवाडी दरम्यान रस्त्यांची आणि पूर्णा, पांगरा, पिंपळा, लोखंडे मार्ग धार (लोण बुद्रुक) या रस्त्यांची दुरवस्था झाली असून सदरहू रस्त्याच्या दुरुस्तीकडे सार्वजनिक बांधकाम विभागातील अधिकाऱ्यांचे दुर्लक्ष होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सोनपेठ शिरसाळा (जि.परभणी) रस्त्याचे काम करतांना रस्त्याचे खोदकाम करून भर टाकण्यासाठी मुरमाएवजी माती मिश्रीत मुरुम टाकले जात आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने रस्त्याचे निकृष्ट दर्जाचे कामे करणारे कंत्राटदार व त्यावर नियंत्रण करणारे अधिकारी व कर्मचारी यांचेवर कारवाई करून रस्त्यांची दुरुस्ती करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.अशोकराव चव्हाण : (१) अंशतः खरे असून परभणी-गंगाखेड कामाच्या अनुषंगाने स्थानिक लोकप्रतिनिधींकडून अशा आशयाचे निवेदन प्राप्त झाले आहे.

परभणी जिल्ह्यातील परभणी-गंगाखेड (NH, PWD) व परभणी-जिंतूर (NH, MSRDC) येथील प्रगतीपथावरील काँक्रीटकरण्याच्या कामातील काही भागामध्ये तडे गेलेले आहेत. सदर भागातील दुरुस्ती करण्याची कार्यवाही सुरु आहे. सद्यःस्थितीत परभणी-गंगाखेड कामाचे Third Party Audit करण्यात आले आहे. तथापि, अहवाल प्राप्त होणे बाकी असल्याने सदर अहवालानुसार पुढील कार्यवाही हाती घेण्यात येणार आहे.

परभणी-मानवतरोड-पाथरी (NH, PWD) रस्ता डांबरीकरणाचा असून रस्ता वाहतुकीस सुस्थितीत आहे.

परभणी-झिरो फाटा (NH, PWD) सदर रस्त्याचे डांबरीकरणाचे काम हाती घेण्यात आले असून डांबरीकरण झालेल्या ठिकाणी रस्ता सुस्थितीत आहे. तथापि, सदर कामाच्या संथ गतीमुळे मंजूर निविदा रद्द करण्याबाबतचा प्रस्ताव केंद्र शासनाकडे सादर करण्यात आला आहे. दरम्यान उर्वरित कामासाठी नवीन कंत्राटदार नियुक्त होईपर्यंत सदर भागातील रस्ता सुस्थितीत ठेवण्याच्या दृष्टीने आवश्यक दुरुस्तीबाबतची प्रक्रिया निविदा स्तरावर आहे.

(२) प्रश्नांकीत नमूद रस्त्यांपैकी सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या अखत्यारीतील झिरो फाटा ते पूर्णा (जि.परभणी) रस्त्यावरील झिरो फाटा ते लक्ष्मीनगर पाटी, माटेगाव पाटी व माटेगाव ते सुरवाडी फाटा हे रस्ते वाहतुकीयोग्य ठेवण्याच्या दृष्टीने आवश्यक असलेल्या देखभाल दुरुस्तीची कार्यवाही हाती घेण्यात आली आहे.

उर्वरित सुरवाडी फाटा ते सुरवाडी तसेच पूर्णा, पांगरा, पिंपळा, लोखंडे मार्ग धार (लोण बुद्रुक) हे रस्ते ग्रामविकास विभागाच्या अखत्यारीत असून त्यांचेकडून प्राप्त झालेली माहिती पुढीलप्रमाणे आहे :-

पूर्णा-पांगरा इजिमा-०८ रस्त्यावर जिल्हा परिषदेच्या मुरुम टाकण्यात आला आहे. तसेच पांगरा, पिंपळा (लोखंडे) मार्ग धार (लोण बुद्रुक) हा रस्ता इजिमा ४२ व सुरवाडी फाटा ते सुरवाडी या दोन्ही रस्त्यांचे काम निधीच्या उपलब्धतेनुसार पूर्ण करण्याचे जिल्हा परिषदेचे नियोजन आहे.

(३) हे खरे नाही.

सोनपेठ-शिरसाळा (जि.परभणी) रस्त्याच्या कामामध्ये विनिर्देशानुसार भरावाचे काम करण्यात आले आहे.

(४) व (५) चौकशीचा प्रश्न उद्भवत नाही.

सदर रस्त्यांच्या दुरुस्तीबाबत करण्यात येत असलेली कार्यवाही अनुक्रमांक १ व २ च्या उत्तरात नमूद केल्यानुसार आहे.

**मलबार हिल (मुंबई) परिसरातील ओशियन-३६० या इमारतीच्या
बांधकामात अनियमितता झाल्याबाबत**

(५) * १२७२३ श्री.प्रविण दरेकर, श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, श्री.प्रसाद लाड, अॅड.निरंजन डावखरे, डॉ.परिणय फुके, श्री.सुरेश धस, श्री.गोपिचंद पडळकर, श्री.निलय नाईक, श्री.प्रवीण दटके, श्री.रमेशदादा पाटील : सन्माननीय नगरविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मलबार हिल (मुंबई) या उच्चभू वस्तीत सीटीएस क्रमांक ८३ व ८४ या भूखंडावर बांधण्यात आलेल्या ओशियन-३६० या इमारतीच्या बांधकामात अनियमितता असताना बृहन्मुंबई महानगरपालिकेकडून भोगवटा प्रमाणपत्र दिले गेल्याचे माहे जानेवारी, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर २२ मजल्यांच्या हायराईज इमारतीला चारही बाजूला जागा सोडलेली नाही, कोर्टयार्डसाठी फायर डिपार्टमेंटने टाकलेल्या अटींची पूर्तता विकासकाने केलेली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने इमारतीच्या बांधकामात अनियमितता करणाऱ्या विकासक व भोगवटा प्रमाणपत्र देणाऱ्या दोषी अधिकाऱ्यावर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) मलबार हिल येथील सीटीएस क्र. ८३ व ८४ या भूखंडावर ओशियन-३६० ही “ए” व “बी” विंग प्रस्तावित इमारत असून, “बी” विंग ही तळमजला + १ ते १८ मजले अशी इमारत आहे. सदर “बी” विंगच्या मंजूर आराखड्यानुसार झालेल्या बांधकामास बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत दिनांक ०२/०१/२०१९ रोजी अंशतः भोगवटा प्रमाणपत्र देण्यात आले आहे.

(२) मंजूर आराखड्यानुसार सदर इमारतीच्या पूर्व व पश्चिम दिशेस रस्ता असून, उत्तर व दक्षिण दिशेस कमीत कमी १.५ मी. व त्यापेक्षा अधिक जागा सोडली आहे.

सदर इमारतीस अंशतः भोगवटा प्रमाणपत्र देण्यापूर्वी महानगरपालिकेच्या अग्निशमन विभागामार्फत दिनांक ११/०१/२०१६ रोजी स्थळपाहणी करण्यात आली. त्यावेळी अग्निशमन दलाने पारित केलेल्या कोर्टयार्डबाबतच्या अटीची पूर्तता विकासकाने केल्याचे निदर्शनास आले. तसेच, सदर इमारतीतील अग्निप्रतिबंधक व अग्निशमन यंत्रणेच्या अटी-शर्तीचे अनुपालन केल्याचे आढळल्यानंतर सदर इमारतीस दिनांक २४/०२/२०१६ रोजी अंशतः भोगवटासाठीचे अग्निशमन विभागाचे ना-हरकत प्रमाणपत्र देण्यात आले आहे.

(३) सदर प्रकरणी बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत चौकशी करण्यात आलेली नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

सांताक्रूझ-चेंबूर (मुंबई) मार्गाच्या विस्ताराचे काम पूर्ण करण्याबाबत

(६) * १२०८७ श्री.प्रसाद लाड, श्री.विलास पोतनीस, श्री.सुनिल शिंदे :

सन्माननीय नगरविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सांताक्रूझ-चेंबूर लिंक रस्त्याच्या विस्ताराचे काम सन २०१६ मध्ये सुरु होऊन नियोजनानुसार प्रकल्पाच्या पहिल्या टप्प्याचे काम दिनांक ३१ मार्च, २०२० पर्यंत व दुसऱ्या टप्प्याचे काम दिनांक ३१ डिसेंबर, २०२१ पर्यंत पूर्ण होणे अपेक्षित असताना सद्यःस्थितीत प्रकल्पाचे केवळ सुमारे ६५ टक्के काम पूर्ण झाले आहे, माहे मार्च, २०२२ पर्यंत प्रकल्पाचे दोन्ही टप्पे कार्यान्वित

होणे अपेक्षित असताना सदरहू प्रकल्पाचे काम पुन्हा रखडल्यामुळे प्रकल्प पूर्ण होण्यासाठी सन २०२३ पर्यंतचा कालावधी लागणार असल्याची शक्यता निर्माण झाली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, प्रकल्पाला विलंब होत असल्याने कामांच्या खर्चात वाढ होत असून सुरुवातीच्या अंदाजित रकमेपेक्षा प्रकल्पाच्या खर्चात रुपये १९० कोटींची वाढ झाली आहे, प्रकल्पाचे काम अपूर्णावस्थेत असल्यामुळे या भागात वाहतूक कोंडीची समस्या निर्माण होत असल्याचे दिनांक ८ जानेवारी, २०२२ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने सदरहू प्रकल्पाचे काम जलदगतीने पूर्ण करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) अंशतः खरे आहे.

सदर प्रकल्प मार्च, २०२२ पर्यंत पूर्ण होणे अपेक्षित होते. तथापि, प्रकल्पातील भूसंपादन, वृक्ष प्राधिकरणाची परवानगी, जलवाहिन्या व मलनिसारण वाहिन्या स्थलांतरीत करणे, प्रकल्प बाधितांचे पुनर्वसन, कोविड जागतिक महामारीमुळे मनुष्यबळ पुर्ववत करण्यासाठी लागलेला कालावधी, प्रकल्पाच्या कामातील आमूलाग्र संरचना बदल, इतर आकस्मित व अतिरिक्त बाबी तसेच प्रकल्पात अतिरिक्त कामे उद्भवल्यामुळे सदर प्रकल्प आता मार्च, २०२३ किंवा त्यापूर्वी पूर्ण करण्याचे नियोजित आहे. सद्यःस्थितीत प्रकल्पाच्या भाग-१ व भाग-२ ची अनुक्रमे ७३% व ७०% कामे पूर्ण झालेली आहेत.

(२) प्रकल्पाचे काम प्रगतीपथावर असल्याने वाहतूक कोंडी होत आहे. तसेच प्रकल्पाच्या कामाच्या खर्चात वाढ ही मुख्यतः अतिरिक्त कामातील वाढ, वाढीव लांबी, संरचनेत करण्यात आलेले आमूलाग्र बदल इ. कारणामुळे झाली आहे.

(३) व (४) सदर प्रकल्प लवकरात लवकर पूर्ण करण्याच्या अनुषंगाने मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणामार्फत सर्वोत्तम प्रयत्न करण्यात येत आहेत.

परळ (मुंबई) येथील हाजी कासम चाळ व इस्लाम मिल कंपाऊंडमधील पुनर्विकास प्रकल्पात एफएसआयचा गैरव्यवहार झाल्याबाबत

(७) * ११७८८ डॉ.(श्रीमती) मनिषा कायंदे : सन्माननीय गृहनिर्माण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) परळ (मुंबई) येथील हाजी कासम चाळ व इस्लाम मिल कंपाऊंडच्या ठिकाणी राबविण्यात येत असलेल्या पुनर्विकास प्रकल्पात पूर्वी अस्तित्वात नसलेल्या खोल्या/ गाळे दाखवून चटईक्षेत्र निर्देशांक (एफएसआय) व प्रोत्साहनात्मक चटईक्षेत्र निर्देशकांचा लाभ घेण्यात आल्यामुळे पुनर्विकास प्रकल्पात एफएसआयचा गैरव्यवहार झाल्याचे माहे जानेवारी, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने पुनर्विकास प्रकल्पात एफएसआयचा गैरव्यवहार करणाऱ्या दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. जितेंद्र आव्हाड : (१) मुंबई इमारत व दुरुस्ती व पुनर्रचना मंडळाच्या अहवालानुसार, परळ (मुंबई) येथील हाजी कासम चाळ व इस्लाम मिल कंपाऊंडच्या ठिकाणी राबविण्यात येणाऱ्या पुनर्विकासाबाबत अर्जदार श्री.तुलसीदास नायर यांनी दिनांक २५/१०/२०२१ रोजी शासनास तक्रार दाखल केली आहे.

(२) म्हाडा प्राधिकरणाच्या अहवालानुसार, अशी बाब निर्देशनास आलेली नाही. तथापि, प्रश्नाधीन बाब शासनस्तरावर तपासण्यात येईल.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

चंद्रपूर जिल्ह्यात वाघाच्या हल्ल्यात मृत्यू झालेल्या नागरिकांच्या कुटुंबियांना मदत देण्याबाबत

(८) * १२३३७ श्री.रामदास आंबटकर, श्री.नागोराव गाणार : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) चंद्रपूर जिल्ह्यातील मूल, सावली, पौंभूर्णा, भद्रावती, सिन्देवाही, चिमूर तालुक्यात वाघाने हल्ला केल्यामुळे गत २ महिन्यात १० नागरिकांचा मृत्यू झाल्याचे दिनांक २ जानेवारी, २०२२ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने पिडीत कुटुंबियांच्या वारसांना आर्थिक मदत देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, अद्यापपर्यंत किती कुटुंबियांच्या वारसांना आर्थिक मदत देण्यात आली आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.उध्दव ठाकरे : (१) माहे नोव्हेंबर, २०२१ ते दिनांक २ जानेवारी, २०२२ या कालावधीत चंद्रपूर जिल्ह्यामध्ये वाघाच्या हल्ल्यात ७ व्यक्तींचा मृत्यू झाल्याच्या घटना निदर्शनास आल्या आहेत.

(२) सदर ७ प्रकरणांपैकी ४ प्रकरणांमध्ये मृत व्यक्तीच्या कायदेशीर वारसास प्रचलित शासन निर्णयातील तरतुदीनुसार अर्थसहाय्य अदा करण्यात आले आहे. तसेच उर्वरित ३ प्रकरणांमध्ये तात्काळ मदत म्हणून रुपये ५.०० लक्ष प्रत्येकी अदा करण्यात आले असून आवश्यक कागदपत्रांची पूर्तता होताच मृत व्यक्तीच्या कायदेशीर वारसास उर्वरित अर्थसहाय्य अदा करण्यात येणार आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात विशेषतः नागपूर महानगरपालिकेतील सफाई कर्मचाऱ्यांच्या वारसांना शासन सेवेत सामावून घेणेबाबत

(९) * १२६२० श्री.प्रवीण दटके, श्री.नागोराव गाणार, श्री.विनायकराव मेटे : सन्माननीय नगरविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील नगरपरिषदांमध्ये कार्यरत असलेल्या सफाई कर्मचाऱ्यांच्या वारसांना लाड समितीच्या शिफारशीनुसार व दिनांक ११ मार्च, २०१६ रोजीच्या शासन निर्णयानुसार शासन सेवेत सामावून घेतले नसल्यामुळे सफाई कर्मचाऱ्यांच्या वारसांनी दिनांक २२ डिसेंबर, २०२१ पासून आज्ञाद मैदान, मुंबई येथे उपोषण आंदोलन सुरु केले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, राज्य शासनाचे दिनांक २० सप्टेंबर, २०१९ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये मूळ ऐवजदार कार्ड असलेल्या आणि २० वर्षे सेवा पूर्ण झालेल्या ४४०७ सफाई कामगारांची अधिसंख्य पदे निर्मित करून त्यांना नागपूर महानगरपालिकेत सामावून घेणेकरीता मान्यता दिली असून अनुषंगिक कार्यवाही पूर्ण झाली आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून राज्यात विशेषतः नागपूर महानगरपालिकेतील सफाई कर्मचाऱ्यांच्या वारसांना शासन सेवेत सामावून घेणेबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) हे खरे आहे.

(२) दिनांक २० सप्टेंबर, २०१९ च्या शासन निर्णयानुसार नागपूर महानगरपालिकेतील ४४०७ सफाई कामगारांपैकी मूळ ऐवजदार कार्ड असलेले व २० वर्षे सेवा पूर्ण झालेल्या ३४९५ पात्र सफाई कामगारांना अधिसंख्य सफाई कामगार पदावर नागपूर महानगरपालिकेत सामावून घेण्यात आले आहे.

(३) नगरविकास विभागाद्वारे निर्गमित शासन निर्णयातील दिनांक २० सप्टेंबर, २०१९ मधील अटीनुसार ऐवजदार कर्मचाऱ्यांना नियमित करण्यासाठी निर्माण करण्यात आलेली अधिसंख्य पदे त्यांच्या सेवानिवृत्ती नंतर आपोआप व्यपगत होत असल्याने, त्यांच्या वारसदारांना नियुक्ती देण्यासाठी कोणतेही अधिसंख्य पद निर्माण करण्यात येणार नाही अथवा व्यपगत झालेले पद पुनर्जिवित करता येणार नाही. यामुळे सफाई कर्मचाऱ्यांच्या वारसदारांना वारसाहक्काने नियुक्ती देणे शक्य नाही. तथापि, शासन निर्णय दिनांक ११ जुलै, २०१९ नुसार राज्यातील महानगरपालिका मधील पात्र कर्मचाऱ्यांच्या वारसदारांना अनुकंपा नियुक्ती योजना लागू आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील अनुकंपा तत्वावरील वारसांना लाभ देण्याकरीता
नगरपालिका आस्थापना खर्चाची अट शिथिल करण्याबाबत**

(१०) * १२५७८ डॉ.सुधीर तांबे, श्री.अभिजित वंजारी, डॉ.वजाहत मिर्झा, श्री.विक्रम काळे, श्री.बाळाराम पाटील, श्री.राजेश राठोड, श्री.विलास पोतनीस, श्री.किशोर दराडे : सन्माननीय नगरविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील नगरपालिकेच्या आस्थापना खर्चाची मर्यादा ब-वर्ग नगरपालिकेसाठी ५५% व क-वर्ग नगरपालिकेसाठी ६०% ठरवून दिलेली असल्यामुळे व नगरपालिकेचा खर्च सध्याच्या स्थितीत जास्त असल्याने अनुकंपा तत्वावरील वारसांना लाभ देणे शक्य होत नसल्याचे माहे जानेवारी, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, अनुकंपा तत्वावरील वारसांना लाभ देण्यासाठी नगरपालिका आस्थापना खर्चाची अट शिथिल करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या घनकचरा व्यवस्थापन खात्यातील सेवानिवृत्त, स्वेच्छानिवृत्त व माजी कर्मचाऱ्यांच्या वारसांना अनुकंपा तत्वावर नोकरी मिळत नसल्याने महापालिकेच्या २४ प्रभागांत मिळून गेल्या वर्षभरात जवळपास १५० हून अधिक अनुकंपा नोकरीची प्रकरणे प्रलंबित असल्याचे दिनांक १ जानेवारी, २०२२ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, बृहन्मुंबई महानगरपालिका प्रशासनाने यासंदर्भात ऑनलाईन पध्दत अवलंबविल्यानंतर सफाई कामगारांची देणी आणि अनुकंपा तत्वावरील नोकरी मिळण्याचा प्रलंबित कालावधी वाढत गेला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने नगरपालिका आस्थापना खर्चाची अट शिथिल करण्याबाबत तसेच बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या घनकचरा व्यवस्थापन खात्यातील सेवानिवृत्त, स्वेच्छानिवृत्त व माजी कर्मचाऱ्यांच्या वारसांना अनुकंपा तत्वावर नोकरीत सामावून घेण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) व (२) अनुकंपा नियुक्ती योजनेंतर्गत केली जाणारी वारसाची नियुक्ती त्याच कर्मचाऱ्याच्या रिक्त झालेल्या पदावर करण्यात येते. त्यामुळे अनुकंपा तत्वावरील प्रकरणांमध्ये आस्थापना खर्चाची मर्यादा लागू राहत नाही.

(३) हे खरे नाही.

बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या घन कचरा व्यवस्थापन विभागातील सर्व कामगारांना लाड-पागे समितीच्या शिफारशी लागू असल्यामुळे माजी कर्मचारी सेवेत कार्यरत असताना मृत्यू/ सेवानिवृत्ती/ स्वेच्छानिवृत्ती/ वैद्यकीयदृष्ट्या सेवेसाठी अपात्र झाल्यास त्यांच्या पात्र वारसाला वारसाहक्क पध्दतीने बृहन्मुंबई महानगरपालिकेत नोकरी दिली जाते.

(४), (५) व (६) हे खरे नाही.

बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या मानव संसाधन कार्यप्रणालीत दिनांक ०१/११/२०१९ ते दिनांक ०१/०१/२०२२ या कालावधीत घनकचरा व्यवस्थापन विभागाशी संबंधित प्राप्त एकूण १४२६ दाव्यांपैकी ९६० दाव्यांचे अधिदान करण्यात आले आहे. उर्वरित ४६६ दाव्यांचे अधिदान करण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या घनकचरा व्यवस्थापन विभागात अनुकंपा तत्वावरील नोकरी देताना महानगरपालिकेच्या दिनांक १०/०६/२०१६ रोजीच्या परिपत्रकानुसार लागणाऱ्या कायदेशीर कागदपत्रांची अनुकंपा तत्वावरील उमेदवारांकडून वेळेत पूर्तता करण्यात आल्यास सदर प्रकरणे ऑनलाईन/ ई-ऑफिसमार्फत तात्काळ निकाली काढणे शक्य होते. त्यामुळे प्रलंबित कालावधी कमी होतो असे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

हिवरखेड (ता.तेल्हारा, जि.अकोला) येथे

नगरपंचायत स्थापन करण्याबाबत

(११) * १२५६५ श्री.अमोल मिटकरी : सन्माननीय नगरविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) हिवरखेड (ता.तेल्हारा, जि.अकोला) येथे नगरपंचायत स्थापन करण्यासाठी अखिल भारतीय ग्रामीण पत्रकार मंचाचे अध्यक्ष यांनी दिनांक १५ ऑगस्ट, २०२१ रोजी बेमुदत उपोषण सुरु केले होते, उक्त कालावधीमध्ये लोकप्रतिनिधी यांनी मा.नगरविकास मंत्री यांना दिनांक १८ ऑगस्ट, २०२१ रोजी हिवरखेड येथे नगरपंचायत स्थापन निवेदन दिले होते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शासनाने हिवरखेड ग्रामपंचायतीला नगरपंचायतीचा दर्जा देण्याबाबतचा प्रस्ताव जिल्हाधिकारी, अकोला यांनी दिनांक २३ डिसेंबर, २०२० रोजीच्या पत्रान्वये शासनास सादर केल्यानंतर, शासनाने प्रस्तावाची तपासणी करून सदर प्रस्तावातील अपुरी माहिती व कागदपत्रे सादर करण्याचे जिल्हाधिकारी, अकोला यांना दिनांक १८ जानेवारी, २०२१ रोजीच्या शासन पत्रान्वये कळविले होते. त्यानुसार जिल्हाधिकारी, अकोला यांनी सदर माहिती मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, अकोला यांना दिनांक १ फेब्रुवारी, २०२१ रोजीच्या पत्रान्वये कळविली आहे, याबाबतचा प्रस्ताव अद्याप अप्राप्त असल्याचे जिल्हाधिकारी, अकोला यांनी शासनास कळविले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने सदर अहवाल प्राप्त होऊन हिवरखेड नगरपंचायत स्थापन करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) हिवरखेड ग्रामपंचायतीचे नगरपंचायतीमध्ये रूपांतर करण्याबाबत जिल्हाधिकारी, अकोला यांच्याकडून दिनांक १२ डिसेंबर, २०२० रोजीच्या पत्रान्वये तसेच मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद अकोला यांचेकडील सुधारित माहितीसह दिनांक ८ मार्च, २०२१ रोजीच्या पत्रान्वये प्रस्ताव शासनास प्राप्त झाला आहे.

(३) हिवरखेड ग्रामपंचायतीचे नगरपंचायतीमध्ये रूपांतर करण्यासाठी ग्रामपंचायतीने दिनांक २९/०४/२०२१ रोजी सर्वानुमते ठराव पारित केला आहे. मात्र हिवरखेड ग्रामसभेने दिनांक २९/०८/२०२१ रोजी बहुमताने ठराव पारित करून हिवरखेड नगरपंचायत करण्यास विरोध दर्शविला आहे.

याबाबतचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**ठाणे शहरातील गुन्ह्यांना आळा घालण्यासाठी
अत्याधुनिक सीसीटीव्ही कॅमेरे बसविण्याबाबत**

(१२) * १२४९० अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.प्रविण दरेकर, श्री.प्रसाद लाड, डॉ.परिणय फुके, डॉ.रणजित पाटील : सन्माननीय नगरविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) ठाणे शहरात घडणाऱ्या गुन्ह्यांना आळा घालण्यासाठी तसेच गुन्हेगारांना पकडण्यासाठी शहरात लावलेले सीसीटीव्ही उपयुक्त ठरत असून ठाणे शहरातील कायदा सुव्यवस्था राखण्यासाठी नगरसेवक निधी आणि स्मार्ट सिटीमधून ठाणे शहरात बसविण्यात आलेले सीसीटीव्ही कॅमेरे चांगले नसल्याचा अहवाल ठाणे पोलिसांनी दिल्याचे माहे जानेवारी, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, वाहतूक पोलिसांनी ८ ते ९ महिन्यांपूर्वी शहरात १४८ कॅमेरे बसविण्याचा प्रस्ताव शासनाकडे सादर करून अद्याप त्यास मान्यता मिळालेली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, यापूर्वी बसविण्यात आलेल्या कॅमेऱ्यांच्या जागी नवीन कंपनीचे अत्याधुनिक कॅमेरे बसविण्याची शिफारस ठाणे पोलिसांनी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने ठाणे शहरात अत्याधुनिक नवीन सीसीटीव्ही कॅमेरे बसविण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) ठाणे शहरात नगरसेवकांच्या प्रभाग सुधारणा निधीतून शहरातील विविध ठिकाणी लावलेले सीसीटीव्ही कॅमेऱ्यांचे विविध गुन्हांचे तपासाकरीता उपयुक्त असलेले फुटेज पोलीस विभागाने ठाणे महानगरपालिकेकडून घेतल्याची बाब ठाणे महानगरपालिकेने कळविली आहे.

सध्या उभारणी केलेले सीसीटीव्ही कॅमेरे परिणामकारक व अधिक उपयुक्त बनविण्याकरीता विविध बाबींची सुधारणा होण्याबाबतचा अहवाल ठाणे पोलिसांनी ठाणे महानगरपालिकेस दिलेला आहे ही वस्तुस्थिती आहे.

(२) ठाणे शहरातील ९ वाहतूक घटकांच्या हद्दीतील महत्वाचे जंक्शन/ एन्ट्री व एकझीट पॉईंट या ठिकाणी १२२ ANPR कॅमेरा, २८ PTZ कॅमेरा इ. उपकरणे बसविण्याकरीता तयार करण्यात आलेल्या रुपये २.९९ कोटीच्या प्रस्तावांतर्गत दिनांक ०२/११/२०२१ च्या उच्चस्तरीय समितीच्या बैठकीतील सूचनेनुसार कार्यवाही केली जात असल्याची बाब गृह विभागाने कळविली आहे.

(३) सध्या उभारणी करण्यात आलेल्या सीसीटीव्ही कॅमेरे परिणामकारक व अधिक उपयुक्त बनविण्याकरीता विविध बाबींची सुधारणा होण्याबाबतचा अहवाल ठाणे पोलिसांनी ठाणे महानगरपालिकेस दिलेला आहे ही वस्तुस्थिती आहे.

(४) ठाणे शहरात मोफत वाय-फाय प्रकल्प अंतर्गत, पोलीस विभागाकडून शिफारस केलेले बुलेट टाईप या मॉडेलचे ४ MP HD सीसीटीव्ही कॅमेरे बसविण्याबाबत कार्यवाही सुरू असल्याची बाब ठाणे महानगरपालिकेने कळविली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मुंबईतील सार्वजनिक शौचालयांत सांडपाणी शुध्दीकरण
प्रक्रियेद्वारे पाणी उपलब्ध करून देण्याबाबत**

(१३) * १२०५० श्री.विलास पोतनीस, श्री.सुनिल शिंदे : सन्माननीय नगरविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) बृहन्मुंबई महानगरपालिकेकडून मुंबईला दररोज ३,८५० दशलक्ष लिटर पाणीपुरवठा करण्यात येत असून यापैकी ७० ते ८० टक्के पाणी शौचालय, आंगोळ, गाड्या धुणे व अन्य कामांसाठी वापरण्यात येत आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, शौचालयांमध्ये पिण्याच्या पाण्याचा वापर केल्याने पाण्याचा अपव्यय होत असून पाण्याच्या कमतरतेमुळे मुंबईत अनेकवेळा पाणी कपात करावी लागत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, मुंबईमध्ये वर्दळीच्या ठिकाणी ये-जा करणाऱ्या नागरिकांसाठी ८८७ सार्वजनिक शौचालये बांधलेली असून त्यातील बहुतांश ठिकाणी बृहन्मुंबई महानगरपालिकेतर्फे पाणीपुरवठा होत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून मुंबईतील सार्वजनिक शौचालयात सांडपाणी शुध्दीकरण प्रक्रियेद्वारे पाणी उपलब्ध करून देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) हे खरे नाही.

मुंबई शहर व उपनगरास सध्या ३,८५० द.ल.लि. प्रतिदिन इतका पाणीपुरवठा केला जातो. त्यापैकी ८४% पाणीपुरवठा हा निवासी वापराकरीता तर १६% पाणीपुरवठा व्यावसायिक व औद्योगिक वापराकरीता केला जातो. यापैकी अनुक्रमे ३३% व ४४% पाणी दुय्यम वापरासाठी जसे की, शौचालय, आंगोळ, गाड्या धुणे व अन्य कामांसाठी वापरण्यात येते.

(२) हे खरे नाही.

पाणी कपात ही मुख्यत्वे पावसाळा लांबल्यामुळे किंवा तलावात अपुरा पाणी साठा असेल तेव्हाच करण्यात येते. तसेच, काही वेळेस तांत्रिक दुरुस्तीच्या कामासाठी काही ठराविक भागात पाणी कपात करण्यात येते. असे, बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(३), (४) व (५) बृहन्मुंबई महानगरपालिका परिक्षेत्रात "पैसे द्या व वापरा" तत्वावरील सार्वजनिक शौचालयांना जल अभियंता खात्यामार्फत जलजोडण्या दिल्या आहेत व त्यातून निर्माण होणारे सांडपाणी मलवाहिनीस जोडण्यात येत असल्याने सांडपाणी शुध्दीकरण प्रक्रियेद्वारे पाणी उपलब्ध करून

देण्याबाबत कार्यवाही करण्यात आलेली नाही. तथापि, बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत विविध ठिकाणी सांडपाणी शुध्दीकरण प्रकल्प नियोजित आहेत.

जळगाव जिल्ह्यातील राष्ट्रीय महामार्गाच्या चौपदरीकरणाचे काम प्रलंबित असल्याबाबत

(१४) * १२४७१ डॉ.परिणय फुके, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.नागोराव गाणार : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) जळगाव जिल्ह्यातील महामार्गाच्या चौपदरीकरणाच्या कामामधून प्रलंबित राहिलेल्या दोन टप्प्यातील कामांसाठी गत पाच वर्षांत तीन वेळा टेंडर निघूनही काम झाले नसल्याने सदर महामार्गाची दुरुवस्था झाल्याचे माहे डिसेंबर, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, संपूर्ण महामार्गाचे चौपदरीकरण करण्यात येत असताना पाळधी ते खोटेनगर व कालिंकामाता ते तरसोद फाटा या दोन टप्प्यातील काम प्रलंबित असल्यामुळे सदर रस्त्यांचे दुरुस्तीचे काम करण्याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी शासनाकडे मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून प्रलंबित रस्त्याची दुरुस्ती करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.अशोकराव चव्हाण : (१) राष्ट्रीय महामार्ग क्रमांक ६ वरील प्रश्नांकित लांबीतील रस्ता रुंदीकरण व सुधारणा करणे या कामाची व्दितीय निविदा सूचना प्रसिध्द करून निविदा प्रक्रिया पूर्ण करून दिनांक ०८/१२/२०२० रोजी कार्यारंभ आदेश देण्यात आले आहेत. सद्यःस्थितीत काम प्रगतीत आहे.

- (२) निवेदन प्राप्त नाही.
- (३) कोविड परिस्थितीमुळे कामाच्या प्रगतीवर परिणाम झाला असून सद्यःस्थितीत सदरचे प्रगतीपथावरील काम जून, २०२२ पर्यंत पूर्ण करण्याचे नियोजन आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**आढेगाव पाटी ते गार अकोले (ता.माढा जि.सोलापूर) येथील
रस्त्याचे काम निकृष्ट दर्जाचे झाल्याबाबत**

(१५) * ११७५३ श्री.गोपिचंद पडळकर, श्री.सदाशिव खोत : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) आढेगाव पाटी ते गार अकोले (ता.माढा, जि.सोलापूर) येथील जिल्हा प्रमुख मार्ग १२८ ह्या ८ ते ९ किमीच्या रस्त्याचे काम चार महिन्यापूर्वी पूर्ण झाले असूनही साईड पट्ट्या, साईड चर इ. अनेक कामे अद्याप प्रलंबित आहे, तसेच सदर रस्त्याचे काम निकृष्ट दर्जाचे झाल्यामुळे रस्त्यांवरील डांबर निघून खड्डे पडले असल्याचे माहे नोव्हेंबर, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर रस्त्यांच्या कामांमध्ये अधिकारी व ठेकेदार यांनी संगनमताने करून कमी प्रमाणात डांबर वापरून तसेच डांबरामध्ये तेल मिसळून रस्त्यांच्या कामांमध्ये गैरव्यवहार केला असल्याने सदरहू रस्त्याच्या निकृष्ट दर्जाच्या कामाची चौकशी करून दोषींवर कारवाई करण्याची मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी, नागरिकांनी व अनेक संघटनांनी शासनाकडे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर रस्त्याची दोन महिन्यातच दुरवस्था झाली असून साईड पट्ट्या भरण्याचे कामही अपूर्ण असल्याने उक्त रस्त्याच्या कामाची चौकशी करून बेजबाबदार 'अक्षया' ठेकेदार व संबंधित दोषी अधिकारी यांच्यावर फौजदारी गुन्हे दाखल करावे अन्यथा उपोषण करण्याचा इशारा विश्वकर्मा लोहार विकास संस्थेचे प्रदेशाध्यक्ष यांनी उप अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम उपविभाग, कुडुवाडी यांना निवेदनाद्वारे दिला आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून रस्त्यांचे निकृष्ट दर्जाचे बांधकाम करणाऱ्या ठेकेदार व प्रशासनातील दोषी अधिकारी यांचेवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.अशोकराव चव्हाण : (१) सदरचे काम सद्यःस्थितीत प्रगतीत आहे. अतिवृष्टीमुळे रस्त्यावर पडलेले खड्डे संबंधित कंत्राटदाराकडून दुरुस्त करण्यात आले आहेत.

(२), (३) व (४) निवेदन प्राप्त झाले आहे, हे खरे आहे.

तथापि, सदर निवेदन गैर समजुतीने दिले असल्याचे दिनांक ०२/११/२०२१ च्या पत्रान्वये संबंधित संस्थेने कळविले आहे. सद्यःस्थितीत सदरचे काम करारनाम्यातील तरतुदीप्रमाणे प्रगतीत असून, काम पूर्ण करण्याची मुदत दिनांक २०/०५/२०२२ पर्यंत आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

नागपूर महानगरपालिका क्षेत्रातील जुना भंडारा रस्त्यांच्या रुंदीकरणाकरीता निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत

(१६) * १२३७९ श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे, डॉ.परिणय फुके : सन्माननीय नगरविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागपूर शहरातील जुना भंडारा रोड अंतर्गत मेयो चौक ते सुनिल हॉटेल डि.पी. रोडच्या भूसंपादन व निधीच्या तरतुदीचा प्रस्ताव आयुक्त, नागपूर महानगरपालिका यांचेकडून नगरविकास विभागास सादर केला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सुवर्ण जयंती नगरोत्थान योजनेतर्गत रुपये १२९.५२ कोटींचा प्रस्ताव सादर केला असून यापूर्वी शासनाच्या हिश्यापोटी ७० टक्के निधीची मागणी केली होती, परंतु शासनाने याबाबत सदर प्रस्तावानुसार निधीची तरतूद व आवश्यक निधी उपलब्ध करून न दिल्यामुळे रस्त्याचे काम सुरु करण्यात आले नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर रस्त्यांच्या बांधकामाकरीता ६३१ स्थायी मालमत्ता भूसंपादन करणे गरजेचे असून यापैकी फक्त ४१ स्थायी मालमत्ता ही महानगरपालिकेद्वारा भूसंपादित केली असून उर्वरित मालमत्ता भूसंपादनासाठी निधी उपलब्ध नसल्यामुळे भूसंपादनाचे काम प्रलंबित आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने नागपूर महानगरपालिकेतील रस्त्यांच्या कामांकरीता आवश्यक निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१), (२), (३), (४) व (५) महाराष्ट्र सुवर्ण जयंती नगरोत्थान महाभियान अंतर्गत नागपूर महानगरपालिका क्षेत्रातील जुना भंडारा रोड मेयो हॉस्पिटल ते शहीद चौक पर्यंतच्या रस्त्याच्या रुंदीकरणाच्या अनुषंगाने भूसंपादन प्रकल्पास दिनांक १७ नोव्हेंबर, २०१८ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये मंजूरी प्रदान करण्यात आलेली आहे.

सदर भूसंपादन प्रकल्पातील भूसंपादनाखालील एकूण ६३१ खाजगी मालमतेपैकी ४१ खाजगी मालमतेचे संपादनासाठी रुपये २५.०९ कोटी एवढा निधी खर्च करण्यात आल्याचे नागपूर महानगरपालिकेमार्फत कळविण्यात आले आहे.

तसेच, सदर भूसंपादन प्रकल्पातील राज्य हिश्याचा पहिल्या टप्प्याच्या देय निधी वितरणाची कार्यवाही शासन स्तरावर चालू आहे.

**अमरावती शहरात मत्स्यपालन केंद्र (फिश हब)
निर्मितीस विलंब होत असल्याबाबत**

(१७) * १२६२७ श्री.प्रविण पोटे-पाटील, डॉ.परिणय फुके : सन्माननीय नगरविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अमरावती शहरात मत्स्यपालन केंद्र (फिश हब) च्या निर्मितीकरीता रुपये ३ कोटी ५९ लक्ष निधी खर्च करण्यात येत असून मत्स्यपालन केंद्रासाठी कोल्ड स्टोरेज बर्फ संयंत्र आणि किरकोळ (रिटेल) विक्रीकरीता अमरावती महानगरपालिकेत ७ वेळा निविदा प्रक्रिया राबविण्यात आल्याचे माहे जानेवारी, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरहू कामाचे कंत्राट मर्जीतील कंत्राटदारास मिळण्याकरीता अमरावती महानगरपालिकेतील अधिकाऱ्यांनी तपशीलवार प्रकल्प अहवाल (डी.पी.आर.) चे उल्लंघन करून तसेच तांत्रिक त्रुटी काढून निविदा प्रक्रिया निश्चित करण्यास विलंब केला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने मत्स्यपालन केंद्र निर्मितीस विलंब लावणाऱ्या दोषी अधिकाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) हे अंशतः खरे आहे.

कृषी व पदुम विभागाच्या शासन निर्णय क्र. मत्स्यआ-२०१५/प्र.क्र.१९४/पदुम-१२, दिनांक १७/१०/२०१८ नुसार रुपये २१.८२ कोटीचा प्रकल्प मंजूर करण्यात आला आहे. तथापि, कोल्ड स्टोरेज आईस प्लांट फॉर फिशरीज हब आणि रिटेल विक्री करीता कामाची निविदा मागविण्यात आली नाही.

(२) हे खरे नाही.

सदर प्रकल्प कार्यान्वित करण्याकरीता नोडल एजन्सी, तांत्रिक मार्गदर्शक म्हणून महाराष्ट्र मत्स्योद्योग विकास महामंडळ यांची नियुक्ती करण्यात आली असून त्यानुसार महामंडळाने तांत्रिक निविदा तयार करून सादर केलेल्या आहेत. या निविदा प्रसिध्द करणे व निविदा प्रक्रिया पूर्ण करणे अमरावती महानगरपालिकेद्वारा करण्यात येत आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**परभणी जिल्ह्यातील रस्त्यांच्या दुपदरीकरणाचे
काम अपूर्ण असल्याबाबत**

- (१८) * १२२६५ श्री.विप्लव बाजोरिया : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) परभणी जिल्ह्यातील मनाठा पाटी ते मनाठा सावरगाव मार्गे गडग, मुदखेड मार्गाला जोडणाऱ्या रस्त्याचे दुपदरीकरणाचे काम गत दोन वर्षांपासून सुरु आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, मनाठा गावाजवळील मस्जिद व मुस्लीम स्मशानभूमी लगतचा डोंगराळ भाग रस्त्याच्या कामासाठी पोखरला असल्याने याठिकाणी दरड कोसळून रस्ता वाहतूक बंद होत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने सदर ठिकाणी दरड कोसळण्यासापासून रोखण्याकरीता संरक्षण भिंत बांधण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.अशोकराव चव्हाण : (१) होय, हे खरे आहे.

- (२) सदर रस्त्याच्या कामात भौमितिक सुधारणा करणेची कामे करण्यात आली आहेत हे खरे आहे. तथापि, दरड कोसळून वाहतूक बंद झालेली नाही.
- (३) दरड प्रतिबंधक उपाययोजना करण्याच्या अनुषंगाने संरक्षक भिंतीचे बांधकाम करण्याचे नियोजन आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**सांताक्रुज (पू.), मुंबई येथील झोपडपट्टीधारकांचे
पुनर्वसन करण्याबाबत**

- (१९) * ११८६४ श्री.विनायकराव मेटे : सन्माननीय गृहनिर्माण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई (पश्चिम) उपनगरातील सांताक्रूझ पूर्वकडील गोळीबार मार्गावरील पंचशील सहकारी गृहनिर्माण संस्थेच्या एसआरए योजनेतर्गत पुनर्विकासाची योजना शिवालिक डेव्हलपर्समार्फत गत १४ वर्षांपासून राबविण्यात येत असून सदरहू योजनेची मुदत संपूनही प्रकल्पाचे काम पूर्ण न झाल्यामुळे तेथील स्थानिक रहिवाशांना तात्पुरत्या वास्तव्यासाठी बांधण्यात आलेल्या संक्रमण शिबिरात रहावे लागत असल्याचे माहे जानेवारी, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर संक्रमण शिबिराची देखभाल, दुरुस्ती व डागडुजी होत नसल्यामुळे रहिवाशांना धोकादायक अवस्थेत राहावे लागत आहे, तसेच विकासकाकडून योजनेतील रहिवाशांना मासिक भाडेही गत अनेक वर्षांपासून देण्यात आले नसल्यामुळे सदरहू रहिवाशांनी मा.गृहनिर्माण मंत्री, सचिव, गृहनिर्माण विभाग व एसआरएच्या संबंधित अधिकाऱ्यांकडे तक्रारी केल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदरहू एसआरए योजनेचे काम विनाविलंब सुरु करण्यात यावे, संक्रमण शिबिराची दुरुस्ती करण्यात यावी, मागील थकबाकी, मासिक भाडे नियमितपणे मिळावे इ. मागण्यांचे एक सविस्तर निवेदन मा.गृहनिर्माण मंत्री यांचेकडे माहे जुलै, २०२१ मध्ये देवूनही याबाबत कोणतीही कार्यवाही होत नसल्यामुळे स्थानिक रहिवाशांनी दिनांक २१ ऑगस्ट, २०२१ रोजी वा त्यासुमारास आंदोलन केले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने सदरहू एसआरए प्रकल्पाचे काम पूर्ण करण्याबाबत, संक्रमण शिबिराची दुरुस्ती करण्याबाबत तसेच रहिवाशांना मागील थकबाकी व संपूर्ण मासिक भाडे देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. जितेंद्र आव्हाड : (१) अंशतः खरे आहे.

वांद्रे (पूर्व) मुंबई येथील गोळीबार मार्गावरील पंचशील सह.गृह.संस्थेसह प्रगती मंडळ व इतर ५० संस्थांच्या पुनर्विकासाची योजना राबविण्यासाठी विकासक शिवालीक व्हॅचर्स प्रा.लि. यांना क्रमांक झोपुयो २००८/प्र.क्र.१८७/झोपसु-१ दिनांक २९/०८/२००८ अन्वये महाराष्ट्र झोपडपट्टी

क्षेत्र (सु.नि. व पु.) अधिनियम, १९७१ मधील कलम ३K (१) च्या तरतुदीनुसार शासनाने निर्देश निर्गमित केले आहेत. तदनंतर प्रगती मंडळ व इतर ५० संस्थेकरीता दिनांक ०१/१२/२०१२ रोजी सुधारित आशयपत्र निर्गमित करण्यात आले आहेत.

सदर आशयपत्रानुसार वर नमूद झोपडपट्टी पुनर्वसन योजनेचे काम प्रगतीपथावर असल्याने २०१२ पर्यंत एकूण ८ संक्रमण शिबिरांमध्ये १४२० संक्रमण सदनिका बांधण्यास मंजूरी दिलेली आहे. तथापि, सद्यःस्थितीत विकासकाने ६ संक्रमण शिबिरांमध्ये ७१६ संक्रमण सदनिका बांधल्या असून यामध्ये तात्पुरत्या स्वरूपात रहिवासी वास्तव्यास आहेत.

(२) अंशतः खरे आहे.

संक्रमण शिबिराची देखभाल, दुरुस्ती व डागडुजी वेळोवेळी विकासकामार्फत करण्यात येत असून विकासकाने सर्व संक्रमण शिबिरांचे दिनांक ३०/०८/२०२१ पासून पुढील १ वर्षांपर्यंतचे स्थैर्यतेबाबतचे प्रमाणपत्र (Structural Stability Certificate) सादर केलेले आहेत.

(३) व (४) सदरहू एसआरए योजनेचे काम सुरु करण्याच्यादृष्टीने मा.गृहनिर्माण मंत्री यांचे समवेत दिनांक १७/०२/२०२०, २०/१०/२०२१ रोजी तसेच झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरणामध्ये वेळोवेळी विकासक तसेच संस्थेचे पदाधिकारी यांचे समवेत बैठक आयोजित करून विकासकास उर्वरित काम लवकर पूर्ण करण्याबाबत सूचना देण्यात आल्या असून प्रकल्प पूर्ण होण्याच्यादृष्टीने विकासकास दिलेले कामाचे 'स्थगिती आदेश' उठविण्यात आले आहेत. सद्यःस्थितीत इमारत क्र.२९, ३०, ६० आणि एम-२ चे काम प्रगतीपथावर आहे.

तसेच विकासकास उपरोक्त बैठकीच्या अनुषंगाने योजनेतील पात्र झोपडीधारकांचे संपूर्ण भाडे अदा करण्याबाबत सूचित करण्यात आले असून विकासकाकडील प्राप्त माहितीनुसार योजनेतील पात्र ५२३ झोपडीधारकांचे ६ महिन्यांचे थकीत भाडे विकासकामार्फत अदा करण्यात आले आहे. या व्यतिरिक्त २२८ झोपडीधारकांचे ६ महिन्यांचे भाड्याचे धनादेश प्राधिकरणाकडे जमा करण्यात आले आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**तळेगाव दाभाडे (जि.पुणे) येथील इंद्रपुरी कॉलनी मधील
नागरिकांना मूलभूत सोयी-सुविधा देण्याबाबत**

(२०) * १२९५१ श्री.महादेव जानकर : सन्माननीय नगरविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) तळेगाव दाभाडे (जि.पुणे) येथील इंद्रपुरी कॉलनीमधील नागरिक मूलभूत सुविधांपासून वंचित असल्याचे माहे जानेवारी, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरहू कॉलनीत राहणाऱ्या नागरिकांचा समावेश नगरपरिषद हद्दीत करण्यासाठी पीएमआरडीए मंजूरी देत नसून जन्म-मृत्यूची नोंदही होत नसल्याचे तसेच सदरहू नागरिक पिण्याचे पाणी, रहिवाशी दाखले, रस्ते, सांडपाणी, मतदार यादीत नांव, इ. सुविधांपासून वंचित असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने तळेगांव दाभाडे येथील नागरिकांना मूलभूत सोयी-सुविधा देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) व (२) होय, हे खरे आहे.

(३) व (४) तळेगांव दाभाडे नगरपरिषदेने त्यांच्या हद्दीमध्ये समाविष्ट करण्यासाठी प्रस्तावित करण्यात आलेले क्षेत्र हे पुणे महानगर प्रदेशासाठी प्रसिध्द केलेल्या प्रारूप विकास योजनेतील तळेगांव या नागरी विकास केंद्रामध्ये समाविष्ट आहे. तसेच सदरचे क्षेत्र हे तळेगांव दाभाडे नगरपरिषदेच्या हद्दीमध्ये समाविष्ट करण्याची बाब देखील शासनस्तरावर विचाराधीन आहे, तथापि, सदर क्षेत्रातील रहिवाश्यांसाठी आवश्यक त्या मूलभूत सोयी-सुविधा सत्वरतेने उपलब्ध करून देण्याच्या अनुषंगाने संबंधित स्थानिक स्वराज्य संस्था/ प्राधिकरण यांचेशी सल्लामसलत करून निर्णय घेण्यासाठी शासन सर्वतोपरी प्रयत्नशील आहे.

**मुंबईतील रुग्णालयांकडे अग्निसुरक्षेबाबतचे
ना-हरकत प्रमाणपत्र नसल्याबाबत**

(२१) * १३१२९ श्री.राजहंस सिंह : दिनांक २८ डिसेंबर, २०२१ रोजी सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आलेल्या अतारांकित प्रश्नोत्तरांच्या यादी क्रमांक १६ मधील प्रश्न क्रमांक ८९४७ ला दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय नगरविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईतील ८८७ रुग्णालयांकडे अग्निसुरक्षेबाबत ना-हरकत प्रमाणपत्र नसल्याचे माहे जानेवारी, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मा.न्यायालयापुढे महानगरपालिकेने सादर केलेल्या प्रतिज्ञापत्रानुसार मुंबईत एकूण १५७४ रुग्णालयात पाहणी केली असता ६८७ रुग्णालयांकडे अग्निसुरक्षेबाबत ना-हरकत प्रमाणपत्र असून ८८७ रुग्णालयांना नोटीस पाठविली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर नोटीसीनुसार अद्यापपर्यंत किती रुग्णालयांनी अग्निसुरक्षेबाबत ना-हरकत प्रमाणपत्र मिळविले आहे,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने मुंबईतील रुग्णालयांनी अग्निसुरक्षेबाबत ना-हरकत प्रमाणपत्र मिळविण्याबाबत तसेच राज्यातील सर्व रुग्णालयांचे फायर ऑडिट व इलेक्ट्रिक ऑडिट करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात ये आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) व (२) मुंबईतील एकूण १५७४ रुग्णालयांपैकी ६८७ रुग्णालयांमध्ये तपासणीदरम्यान अग्निसुरक्षेविषयक त्रुटी आढळून आल्यामुळे सदर रुग्णालयांना महाराष्ट्र आग प्रतिबंधक व जीव संरक्षक उपाययोजना अधिनियम २००६ अन्वये नोटीसा बजावण्यात आल्या असल्याचे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(३) सदर नोटीसीनुसार ६८७ रुग्णालयांपैकी ६६३ रुग्णालयांनी नोटीसीमध्ये दिलेल्या त्रुटींची पूर्तता विहित कालावधीमध्ये केली असून, उर्वरित २४ रुग्णालयांनी अग्निसुरक्षा विषयक अटी व शर्तीची पूर्तता विहित कालावधीत

न केल्यामुळे त्यांच्यावर महाराष्ट्र आग प्रतिबंधक व जीव संरक्षक उपाययोजना अधिनियम २००६ अन्वये कारवाई सुरु असल्याचे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(४) महाराष्ट्र आग प्रतिबंधक व जीव संरक्षक उपाययोजना अधिनियम २००६ च्या कलम ३(३) नुसार, इमारतीचे मालक/ भोगवटादार यांनी इमारतीमधील अग्निप्रतिबंधक यंत्रणा सुस्थितीत असल्याबाबतची माहिती प्रपत्र 'ब' द्वारे लायसन्स प्राप्त अभिकरणमार्फत अग्निशमन दलास वर्षातून दोन वेळा माहे जानेवारी व जुलै महिन्यात सादर करणे बंधनकारक आहे.

उद्योग विभागामार्फत राज्यातील ३८५० सार्वजनिक आणि खाजगी कोविड रुग्णालयांची विद्युत सुरक्षिततेच्यादृष्टीने निरीक्षणे करण्यात आली असून, त्यामध्ये आढळून आलेल्या त्रुटींच्या अनुषंगाने संबंधित रुग्णालयांना जापन देण्यात आली आहेत. सदर निरीक्षणादरम्यान आढळून आलेल्या त्रुटींच्या आधारे, विद्युतीय कारणांमुळे होणाऱ्या आगीच्या घटनांना आळा घालणेकरिता प्रतिबंधात्मक उपाययोजनांबाबत दिनांक २७/०८/२०२१ रोजीच्या परिपत्रकान्वये मार्गदर्शक सूचना निर्गमित करण्यात आल्या आहेत.

नगरविकास विभागामार्फत दिनांक १५/०६/२०२१ रोजीच्या पत्रान्वये, रुग्णालयाचे आग/ ऑक्सीजन/ स्ट्रक्चरल/ इलेक्ट्रीकल ऑडीट वेळोवेळी करण्याच्या सूचना सर्व महानगरपालिका, सर्व नगरपालिका/ नगरपरिषद यांना देण्यात आल्या आहेत.

सार्वजनिक आरोग्य विभागामार्फत राज्यातील ५२८ आरोग्य संस्थांपैकी ४३८ आरोग्य संस्थांना अग्निशमन यंत्रणा कार्यान्वित करण्यासाठी निधी मंजूर करण्यात आला आहे, त्यापैकी २७० आरोग्य संस्थांमध्ये अग्निशमन यंत्रणा कार्यान्वित करण्याचे काम प्रगतीपथावर असून, १३ आरोग्य संस्थांना अग्निशमन विभागाचे ना-हरकत प्रमाणपत्र प्राप्त झाले आहे. तसेच राज्यातील ५२५ रुग्णालयांमध्ये अग्निप्रतिबंधाचे प्रशिक्षण घेण्यात आले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या वैद्यकीय व दंत महाविद्यालयातील
अध्यापक/ अधिष्ठाता व संचालक यांच्या सेवानिवृत्तीची
वयोमर्यादा वाढविणेबाबत**

(२२) * ११७९१ श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, श्री.प्रविण दरेकर, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.नागोराव गाणार, श्री.रमेशदादा पाटील : सन्माननीय नगरविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बृहन्मुंबई महानगरपालिकेतील वैद्यकीय महाविद्यालयातील अध्यापकांच्या सेवानिवृत्तीनंतर रिक्त पदांमुळे दरवर्षी २०० पदवीपूर्व विद्यार्थी संख्या व १३५ पदव्युत्तर अभ्यासक्रम घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांची संख्या कमी होत असून ५४ पीएचडी (Doctorial) ची विद्यार्थी संख्या कमी होत असल्याचे माहे जानेवारी, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने सन २०२१ मध्ये काढलेल्या परिपत्रकानुसार वैद्यकीय व दंत महाविद्यालयातील अध्यापकीय कर्मचाऱ्यांना नियत वयोमानानुसार सेवानिवृत्तीनंतर कंत्राटी तत्वावर नियुक्तीकरीता काढण्यात आलेल्या परिपत्रकानुसार सेवानिवृत्त झालेल्या अध्यापकीय संवर्गातील कर्मचाऱ्यांना ३ वर्षाकरीता कंत्राटी तत्वावर नियुक्ती करण्यात येते, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, महाराष्ट्र शासनाने सन २०२१ मध्ये काढलेल्या परिपत्रकानुसार महाराष्ट्र शासनाच्या अखत्यारितील शासकीय वैद्यकीय दंत व आयुर्वेदिक महाविद्यालयातील अध्यापक/ अधिष्ठाता व संचालक यांचे सेवानिवृत्तीचे वय ६४ करण्यात आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने शासनाच्या निर्णयाच्या धर्तीवर बृहन्मुंबई महानगरपालिका वैद्यकीय व दंत महाविद्यालयातील अध्यापक/ अधिष्ठाता व संचालक यांचे नियत वयोमानानुसार सेवानिवृत्तीचे वय ६२ वर्षे ऐवजी ६४ वर्षे करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) व (२) बृहन्मुंबई महानगरपालिका वैद्यकीय व दंत महाविद्यालयातील अध्यापकांच्या सेवानिवृत्तीनंतर रिक्त पदांमुळे दर शैक्षणिक वर्षात विद्यार्थ्यांची संख्या कमी होण्याची शक्यता असते. सदर रिक्त होणारी पदे विचारात घेऊन सदर पदे भरण्यासाठी पाठपुरावा करण्यात येतो.

सदर परिस्थिती निर्माण होऊ नये याकरीता “एमिरेट्स अध्यापक” या पर्यायी योजनेतर्गत आवश्यक आणि उपयुक्त अशा सेवानिवृत्त अध्यापकांची ३ वर्षाकरीता (६५ वर्षापर्यंत) त्यांच्या ऐच्छिकतेप्रमाणे कंत्राटी तत्वावर नियुक्ती करण्यात येते असे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(३) महाराष्ट्र शासनाच्या अखत्यारीतील शासकीय वैद्यकीय दंत व आयुर्वेदिक महाविद्यालयातील अध्यापक/ अधिष्ठाता व संचालक यांचे सेवानिवृत्तीचे वय ६४ वर्षे करण्याचा निर्णय वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभागाने दिनांक ०५/०३/२०१५ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये घेतला आहे.

(४) व (५) सदर बाब धोरणात्मक असून सदर प्रकरणी अद्याप निर्णय झाला नाही असे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

कल्याण (जि.ठाणे) येथील ट्रक टर्मिनल्स आणि पार्किंग प्लाझासाठी दिलेल्या भूखंडाचा भाडेकरार बनावट कागदपत्रांन्दारे वाढविल्याबाबत

(२३) * १२२४१ श्री.जयंत पाटील : सन्माननीय नगरविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कल्याण (जि.ठाणे) येथील दुर्गामाता चौकातील ट्रक टर्मिनल्स आणि पार्किंग प्लाझासाठी कल्याण डोंबिवली महानगरपालिकेने मे.एस.एम.असोसिएट यांना २० वर्षांच्या भाडेत्वावर कराराद्वारे भूखंड दिला होता, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेच्या महासभेची कोणतीही परवानगी न घेता ट्रक टर्मिनल्स आणि पार्किंग प्लाझासाठी अधिकाऱ्यांच्या संगनमताने ठेकेदारांनी २० वर्षांची मुदत बनावट कागदपत्रांच्या आधारे ६० वर्षापर्यंत वाढविल्याने रुपये २० कोटीहून अधिक रक्कमेचा महसूल बुडाल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने ट्रक टर्मिनल्स आणि पार्किंग प्लाझासाठी आरक्षित भूखंडाची बनावट कागदपत्रांच्या आधारे मुदतवाढ देणाऱ्या दोषी अधिकाऱ्यांवर कारवाई करून बुडीत महसूल वसूल करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेने सन २००५ मध्ये जाहीर निविदा प्रसिध्द करून मे.एस.एम. असोसिएट यांना सदर भूखंड ६० वर्षे मुदतीसाठी करारान्वये दिला, ही वस्तुस्थिती आहे.

(२) व (३) कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिका सर्वसाधारण सभा ठराव क्र.१२७, दिनांक २२/१२/२००३ नुसार महासभेने बी.ओ.टी. तत्वावरील प्रकल्पांना ६० वर्षांचा करार करण्यास मान्यता दिलेली आहे.

त्यानुसार पार्किंग प्लाझाच्या प्रकल्पासाठी निविदा प्रक्रिया राबवून जास्त देकार देणारे निविदाकार मे.एस.एम.असोसिएट्स यांचेसोबत दिनांक ०६/०७/२००५ रोजी ६० वर्षे मुदतीसाठी करारनामा करण्यात आलेला आहे.

मे.एस.एम.असोसिएट्स यांनी कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेस अदा करावयाचे जागा भाडे व त्यावरील व्याज यापोटी रूपये २०,६९,६४,५८४/- इतकी रक्कम थकविली असून सदर थकबाकी भरण्यासाठी संबंधितांस महानगरपालिकेमार्फत नोटीस देण्यात आलेली आहे.

विकासकाने भाडे रकमेचा भरणा न केल्याने त्यांचेसोबतचा करार खंडीत करण्यात आला. त्याविरूध्द विकासकाने मा.जिल्हा न्यायालय, ठाणे येथे दावा दाखल केला. मा.जिल्हा न्यायालयाने विकासकाच्या बाजूने दिलेल्या निकालाच्या विरोधात महानगरपालिकेने मा.उच्च न्यायालयात अपील दाखल केले असून प्रकरण सदयःस्थितीत न्यायप्रविष्ट आहे.

मे.एस.एम.असोसिएट्स याच नावाच्या अन्य भागीदारी संस्थेने सन २००९ मध्ये महानगरपालिकेसोबत केलेला करारनामा चुकीच्या कागदपत्रांच्या आधारे केल्याचे निदर्शनास आल्याने त्यांचेविरूध्द खडकपाडा पोलीस स्टेशन येथे गुन्हा दाखल करण्यात आला असून सदर गुन्ह्याचा तपास सुरू आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कुळगाव-बदलापूर नगरपरिषदेत (जि.ठाणे) दलित वस्ती
विकास कामात गैरव्यवहार झाल्याबाबत**

(२४) * १२७२१ श्री.प्रविण दरेकर, श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.प्रसाद लाड, श्री.रमेशदादा पाटील, डॉ.परिणय फुके, श्री.सुरेश धस, श्री.गोपिचंद पडळकर, श्री.निलय नाईक, श्री.प्रवीण दटके : सन्माननीय नगरविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कुळगाव-बदलापूर नगरपरिषद (जि.ठाणे) अंतर्गत दलित वस्ती विकास कामात झालेल्या गैरव्यवहाराची चौकशी करण्याची मागणी विरोधी पक्षनेते, महाराष्ट्र विधानपरिषद यांनी आयुक्त, नगरपालिका प्रशासन व संचालक व सहाय्यक संचालक, स्थानिक निधी लेखा परीक्षक, ठाणे यांचेकडे दिनांक ९ सप्टेंबर, २०२१ रोजीच्या पत्रान्वये केली होती, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, लोकप्रतिनिधींच्या तक्रारीच्या अनुषंगाने जिल्हाधिकारी, ठाणे यांनी श्री.आण्णा जाधव यांच्या दिनांक १ नोव्हेंबर, २०१९ रोजीच्या कायदेशीर अर्जावर दोन वर्षांनंतर दिनांक ३ नोव्हेंबर, २०२१ रोजी निर्णय दिला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याप्रकरणाची चौकशी करण्याकडे हेतूपूर्वक दुर्लक्ष करण्यात येत असल्यामुळे तत्कालीन मुख्याधिकारी, कुळगाव-बदलापूर नगरपरिषद, शहर अभियंता, संबंधित वॉर्ड अभियंता, लेखाधिकारी यांना निलंबित करावे व आयुक्त, सामाजिक न्याय, पुणे यांच्यामार्फत या प्रकरणाची चौकशी करावी, अशी मागणी विरोधी पक्षनेते, महाराष्ट्र विधानपरिषद यांनी दिनांक ३ डिसेंबर, २०२१ रोजीच्या पत्रान्वये शासनास केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) अशा आशयाचे निवेदन प्राप्त झाल्याची वस्तुस्थिती आयुक्त तथा संचालक, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय, तसेच, सहाय्यक संचालक, स्थानिक निधी लेखापरीक्षा, ठाणे यांनी कळविली आहे.

(२) कोविड-१९ ची आपातकालीन परिस्थिती निर्माण झाल्यामुळे निर्णय देण्यासाठी विलंब झाला, ही वस्तुस्थिती जिल्हाधिकारी कार्यालय, ठाणे यांनी कळविली आहे.

(३) व (४) अशा आशयाचे दिनांक ०३ डिसेंबर, २०२१ रोजीचे निवेदन शासनास प्राप्त झाल्याचे आढळून येत नाही.

तथापि, मा.विरोधी पक्षनेता यांच्या दिनांक ०९ सप्टेंबर, २०२१ रोजीच्या प्राप्त पत्रावरून सदर प्रकरणी कुळगाव बदलापूर नगरपरिषदेचे सन २०२०-२१ या वित्तीय वर्षाचे नियमित लेखापरिक्षण पूर्ण करण्यात आले असून, अहवाल निर्गमनाची कार्यवाही अंतिम टप्प्यात असल्याचे सहाय्यक संचालक, स्थानिक निधी लेखापरीक्षा, ठाणे यांनी कळविले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**खैरे (ता.जव्हार, जि.पालघर) गावातील रस्त्यांच्या
कामात गैरव्यवहार झाल्याबाबत**

(२५) * १२०८६ श्री.प्रसाद लाड : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) जव्हार (जि.पालघर) सार्वजनिक बांधकाम विभागातील वाडा उप विभागांतर्गत येणाऱ्या खैरे या गावातील पडवलेपाडा ते धिंडेपाडा व तरेपाडा हा रस्ता तयार न करताच अनुक्रमे रुपये ७,५८,८८६/- व रुपये २,६५,२०८/- ची देयके सार्वजनिक बांधकाम विभागाने काढली असल्याचे माहे जानेवारी, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, अशाचप्रकारे अन्य दोन रस्त्यांची कामे संबंधित ठेकेदाराने केली नसतानाही त्यांचेवर कोणतीही कारवाई झाली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, खैरे गावातील उपरोक्त चारही रस्त्यांच्या कामासंदर्भात दक्षता व गुण नियंत्रण विभागामार्फत चौकशी करावी आणि जव्हार, सार्वजनिक बांधकाम विभागाने सन २०२० ते २०२१ या दरम्यान काढलेल्या देयकांची चौकशी करण्यासाठी विशेष तपास पथकांची स्थापना करावी तसेच बनावट

देयके काढणाऱ्या शाखा अभियंता, उपविभागीय अभियंता व कार्यकारी अभियंता यांचेवर फौजदारी गुन्हे दाखल करून उक्त चारही रस्त्याची कामे पूर्ण करावीत अशा आशयांच्या मागणीची एक सविस्तर लेखी तक्रार शिवक्रांती सामाजिक संस्थेचे अध्यक्ष यांनी मा.मुख्यमंत्री यांचेकडे माहे डिसेंबर, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने रस्त्यांची कामे न करताच बनावट देयके काढणाऱ्या संबंधित दोषी अधिकाऱ्यांवर फौजदारी कारवाई करून सदर रस्त्याची कामे पूर्ण करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.अशोकराव चव्हाण : (१) व (२) हे खरे नाही.

(३) होय, हे खरे आहे.

(४) सदर प्रकरणी अधीक्षक अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम मंडळ, रायगड, नवी मुंबई यांच्या अध्यक्षतेखाली चौकशी समिती नेमण्यात आली असून, चौकशी अहवालातील निष्कर्षानुसार पुढील उचित कार्यवाही करण्यात येईल.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाने मिठागरांच्या जमिनींचा बृहत आराखडा तयार करण्यासाठी सल्लागाराची नेमणूक करण्याबाबत

(२६) * ११७८२ डॉ.(श्रीमती) मनिषा कायंदे : सन्माननीय नगरविकास मंत्री

पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई शहर आणि मुंबई महानगर प्रदेशातील मिठागरांच्या जागेवर परवडणारी घरे बांधण्याच्या दृष्टीने बृहत आराखडा तयार करण्याचा निर्णय मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाने घेतला असून सदर आराखडा तयार करण्याकरीता सल्लागार नसल्याने सदर निविदेला चौथ्यांदा मुदतवाढ घेण्यात आलेली आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, माहे डिसेंबर, २०२१ अखेरही एमएमआरडीएला सल्लागार निवडण्यात आलेला नसल्याने बृहत आराखडा रखडला असून वारंवार एमएमआरडीए निविदेला मुदतवाढ देण्यात येत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण ला सल्लागार नेमण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१), (२), (३) व (४) होय, हे खरे आहे.

शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग, क्रमांक जमीन-२६१५/प्र.क्र.२५/ज-३, दिनांक २१/०८/२०१५ अन्वये "मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणास "मुंबई शहर व मुंबई महानगर जिल्ह्यातील मिठागर जमिनींच्या समुचित वापरासाठी बृहत आराखडा तयार करण्याकरीता नियोजन प्राधिकारी म्हणून नियुक्त करण्यात आले, तसेच सदर प्रक्रियेवर पर्यवेक्षण व संनियंत्रण ठेवण्यासाठी मा.मुख्य सचिव यांच्या अध्यक्षतेखाली एक उच्चाधिकार समिती गठीत करण्यात आली आहे.

मुंबई महानगर क्षेत्रातील मिठागरांच्या जमिनीचा बृहत आराखडा तयार करण्यासाठी सल्लागार नेमणूकीसाठी प्राधिकरणामार्फत दिनांक २४/०१/२०२० रोजी निविदा विनंती प्रस्ताव मागविण्यात आले. निविदा विनंती प्रस्तावातील (लिफाफा-सी) दिनांक २५/११/२०२० रोजी उघडण्यात आल्यावर असे निदर्शनास आले की, पात्र निविदाकारांची बोली प्राधिकरणाच्या अंदाजपत्रकीय रकमेपेक्षा जास्त असल्याने निविदा मुल्यमापन समितीने ही निविदा प्रक्रिया रद्द करून व्दितीय बोली मागविण्याची शिफारस केली. यानुषंगाने दिनांक २०/०७/२०२१ रोजी पुनश्च निविदा विनंती प्रस्ताव मागविण्यात आले. कोविड-१९ महामारीच्या उद्रेकामुळे निविदाकारांनी केलेल्या विनंतीमुळे निविदा विनंती प्रस्ताव सादर करण्याची शेवटची तारीख ६ वेळा वाढविण्यात येऊन निविदा प्रस्ताव सादर शेवटची तारीख दिनांक १७/०१/२०२२ होती व त्या दिवशी निविदा बंद करण्यात आली.

निविदा वेळापत्रकानुसार दिनांक १९/०१/२०२२ रोजी लिफाफा-अ उघडण्यात येऊन त्यात ३ निविदाकारांनी आपले प्रस्ताव सादर केले असून, निविदा छाननी सुरु आहे.

**नागपूर महानगरपालिकेची विकासकामे
निधीअभावी प्रलंबित असल्याबाबत**

(२७) * १२५४२ श्री.प्रवीण दटके, श्री.नागोराव गाणार, श्री.अभिजित वंजारी : तारांकित प्रश्न क्रमांक १०६३६ ला दिनांक २२ डिसेंबर, २०२१ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय नगरविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागपूर महानगरपालिकेस शासन निर्णय मनपा २०१९/प्रकरण क्रमांक ११४/नवी १६, दिनांक ३ सप्टेंबर, २०१९ अन्वये रुपये १५७ कोटींची कामे मंजूर करण्यात आली होती मात्र विकास कामांकरीता निधी मिळाला नसल्यामुळे विकासकामे अपूर्णावस्थेत असल्याचे माहे जानेवारी, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, नागपूर शहरातील अनेक प्रभाग स्वच्छ नसणे, रस्ते, खेळाचे मैदान व दयानंद उद्यानाची दुरुवस्था झाली असणे, रस्त्यांवर फेरीवाल्यांच्या गर्दीमुळे पार्किंगची झालेली दुरुवस्था इ. देखभाल व दुरुस्तीची कामे निधीअभावी प्रलंबित असल्याचे तसेच सक्करदरा तलाव सौंदर्यीकरण, चांदमारी येथील रस्ता बांधणे, शुक्रवारी तलाव सौंदर्यीकरण करिता अनुक्रमे रुपये ९ कोटी, रुपये ३ कोटी व रुपये १९ कोटींचा निधी शासनाकडे प्रलंबित असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, प्रलंबित निधी मिळणेकरीता लोकप्रतिनिधी व महानगरपालिकेने शासनाकडे लेखी पत्राद्वारे मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने नागपूर महानगरपालिकेस विकास कामांचा निधी देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) सन २०१९-२० या आर्थिक वर्षात “महानगरपालिका क्षेत्रात मूलभूत सोई सुविधांचा विकास” या योजनेतर्गत शासन निर्णय क्र. मनपा-२०१९/प्र.क्र.११४/नवि-१६ दिनांक ०३ सप्टेंबर, २०१९ अन्वये नागपूर महानगरपालिकेच्या रुपये १५७.५० कोटीच्या विकास कामांना मान्यता देण्यात आली होती.

त्यापैकी कार्यारंभ आदेश दिलेल्या, प्रगतीपथावर असलेल्या व पूर्ण झालेल्या कामांसाठी देय असलेली रक्कम रुपये ९३.९६ कोटी, नागपूर महानगरपालिकेकडे शिल्लक/ अखर्चित असलेल्या शासन अनुदानातून खर्च करण्यास शासन आदेश क्रमांक मनपा-२०२०/प्र.क्र.१३७(भाग-१)/नवि-१६, दिनांक ०८ मार्च, २०२१ अन्वये मान्यता देण्यात आली आहे.

त्यामुळे, प्रस्तुत पूर्ण व चालू कामांसाठी शासन अनुदान उपलब्ध करण्याची कार्यवाही पूर्ण झाली आहे.

(२) महानगरपालिका क्षेत्रातील विविध भागातील देखभाल व दुरुस्तीची कामे करण्यात येत असल्याचे नागपूर महानगरपालिका यांनी त्यांच्या अहवालात नमूद केले आहे.

“भोसलेकालीन सक्करदरा तलावाचे सौंदर्यीकरण” या कामासाठी शा.नि. क्रमांक पूरक-२०१९/प्र.क्र.७७/नवि-१६, दिनांक ०५ ऑगस्ट, २०१९ अन्वये रुपये ९.९९ कोटी खर्चास प्रशासकीय मान्यता तसेच “प्रभाग क्र.२६ अंतर्गत चांदमारी रोड, गिडोबा मंदिर ते बिडगांव टी पॉईंट पर्यंत रस्त्याचे रुंदीकरण व डांबरीकरण तसेच वाठोडा दहनघाट रिंगरोड ते चांदमारी मंदिर पर्यंतच्या रस्त्याचे सिमेंट काँक्रीटकरण” यास रुपये ९.७४ कोटीच्या कामास शा.नि. क्रमांक मनपा-२०१९/प्र.क्र.१२३/नवि-१६, दिनांक १३ सप्टेंबर, २०१९ अन्वये मान्यता देण्यात आली असून तत्कालिन परिस्थितीनुसार निधी वितरित करण्यात आलेला नाही, हे खरे आहे.

“गांधीसागर तलाव (शुक्रवारी तलाव) सौंदर्यीकरण करणे” या रुपये १४.९० कोटीच्या कामास शा.नि.क्र.संकीर्ण-२०१९/प्र.क्र.१/ नवि-१६, दिनांक २८ फेब्रुवारी, २०१९ अन्वये प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली आहे. त्यापैकी शासन हिश्याचा रुपये १२.०० कोटी निधी शा.नि. शा.नि.क्र.संकीर्ण-२०१९/प्र.क्र.१/ नवि-१६, दिनांक ०८ मार्च, २०१९ अन्वये वितरित करण्यात आला आहे. उर्वरित निधी नागपूर महानगरपालिकेने स्वनिधीतून उपलब्ध करणे क्रमप्राप्त आहे.

(३) होय, हे खरे आहे.

(४) व (५) सन २०२१-२२ या आर्थिक वर्षातील अर्थसंकल्पीय निधी, प्रत्यक्ष वितरणासाठी उपलब्ध होणारा निधी व मागण्या यांच्या अधिनतेने निधी वितरणाबाबत कार्यवाही करण्यात येत आहे.

**अकोला महानगरपालिकेच्या खुल्या जागा
व्यावसायिकांनी हस्तगत केल्याबाबत**

(२८) * १२८७५ श्री.अमोल मिटकरी, श्री.विक्रम काळे, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.अरुण लाड : सन्माननीय नगरविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अकोला महानगरपालिकेने मंजूरी दिलेल्या ले-आऊट मधील ५२ खुल्या जागा (ओपन स्पेस) शहरातील धनाढ्य व बड्या व्यावसायिकांनी मिळवून त्यावर व्यवसाय उभारले असल्याचे माहे जानेवारी, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, माहे मार्च, २०१८ मध्ये अकोला महानगरपालिकेच्या सर्वसाधारण सभेत ठराव मंजूर करत असताना शहरातील खुल्या जागांचा अहवाल सादर करण्यासाठी पाच सदस्यीय समिती गठीत केली होती, सदर समितीने ५२ खुल्या जागा व्यावसायिकांनी मिळविल्याचा अहवाल महानगरपालिकेस सादर केला होता, मात्र सदर अहवाल महानगरपालिकेकडून गहाळ झाला आहे, सदर जागांचा वापर अनेक संस्थांनी महानगरपालिकेसोबत करारनामे करून व्यवसायिक कामासाठी केला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, अकोला महानगरपालिकेच्या नगररचना विभागात माहे जून, २०२० मध्ये गहाळ झालेल्या दोन नस्त्या पुनर्गठित करण्यात आल्या आहेत, नस्त्या गहाळ झाल्याप्रकरणी दिनांक १ जुलै, २०२० रोजी पोलीसात गुन्हा दाखल करण्यात येवूनही कोणतीही कारवाई करण्यात आली नाही, तसेच प्रकरण क्र. १४/४०२/१८-१९ या प्रकरणामध्ये सुरु असलेली कार्यवाहीची सद्यःस्थिती काय आहे,

- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने नगररचना विभागामार्फत नियमबाह्यरित्या कामे मंजूर करण्यात येणे, नियमापेक्षा जास्त बांधकाम असलेल्या कामास मंजूरी देण्याकरीता प्रभारी अधिकारी व कंत्राटी कनिष्ठ अभियंत्यावर दबाव तंत्राचा वापर करून कामे मंजूर करून घेणे इ. गैरव्यवहार प्रकरणी दोषी अधिकाऱ्यांवर कारवाई करून अकोला महानगरपालिकेसोबतचे व्यवसायिकांचे करारनामे रद्द करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) अंशतः खरे आहे.

अकोला महानगरपालिकेतर्गत मंजूर अभिन्यासातील ५८ खुल्या जागा विविध उद्देशासाठी सामाजिक संस्थाना वाटप करण्यात आलेल्या असून त्यांचा व्यावसायिक वापर होत असल्याचे माहे जानेवारी, २०२२ मध्ये निदर्शनास आले आहे.

(२) अंशतः खरे आहे.

अकोला महानगरपालिकेचा सर्वसाधारण सभेचा ठराव क्र. ४ दिनांक १७ फेब्रुवारी, २०१८ अन्वये वाटप करण्यात आलेल्या खुल्या जागांबाबत तपशिलवार माहिती घेऊन त्याबाबत माहिती सादर करण्यासाठी ५ सदस्यीय समिती गठीत करण्यात आलेली आहे. तथापि, समितीने चौकशी अहवाल प्रशासनाकडे अद्याप सादर केलेला नाही.

(३) हे खरे आहे.

माहे जून, २०२० दरम्यान गहाळ झालेल्या रेखांकन मंजूर व बांधकाम मंजूरीच्या नस्त्यांबाबत ०१ जुलै, २०२० रोजी पोलीसात गुन्हा दाखल करण्यात आला असून कारवाई सुरु आहे. सदर दोन्ही नस्त्या पुनर्गठित करण्यात आल्या असून त्यापैकी रेखांकन मंजूरीच्या नस्तीवर कार्यवाही पूर्ण झाली आहे. प्र.क्र.१४/४०२/१८-१९ बाबत अर्जदारास दिनांक १० फेब्रुवारी, २०२१ रोजी ऑनलाईन प्रणालीमार्फत प्रस्ताव दाखल करणेबाबत कळविण्यात आले आहे. तथापि, सदर प्रस्ताव अप्राप्त आहे.

(४) सदर प्रकरणी नगर रचना विभागामार्फत महाराष्ट्र प्रादेशिक व नगर रचना अधिनियम, १९६६ व एकत्रिकृत विकास नियंत्रण व प्रोत्साहन नियमावली मधील तरतुदीनुसार विकास परवानगीबाबत कार्यवाही करण्यात येते.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

हनुमान कोळीवाडा (ता.उरण,जि.रायगड) गावाचे पुनर्वसन करण्याबाबत

(२९) * १२५१४ अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.प्रविण दरेकर, श्री.प्रसाद लाड, डॉ.परिणय फुके, डॉ.रणजित पाटील : सन्माननीय नगरविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) उरण (जि.रायगड) येथील जे.एन.पी.टी. प्रकल्पामध्ये बाधित झालेल्या हनुमान-कोळीवाडा गावाचे पुनर्वसन करण्याकडे दुर्लक्ष होत असल्यामुळे ग्रामस्थांनी जेएनपीटीत जहाजे येणारा चॅनेल/समुद्रमार्ग अडविण्याचा इशारा माहे जानेवारी, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान दिला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, जिल्हाधिकारी, रायगड यांनी दिनांक १७ नोव्हेंबर, २०२१ रोजीच्या बैठकीमध्ये जे.एन.पी.टी.ला मूळ प्रस्तावामध्ये आवश्यक सुचना/बदल सुचवून पुनर्वसनासाठी जागा उपलब्ध करून देण्याचे निर्देश दिले असून जिल्हाधिकारी, रायगड व जे.एन.पी.टी. यांचेस्तरावर सुरु असलेली कार्यवाही पूर्ण झाली आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने उरण (जि.रायगड) येथील जे.एन.पी.टी. प्रकल्पामध्ये बाधित झालेल्या हनुमान कोळीवाड्याचे पुनर्वसन करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) ग्रामसुधारणा मंडळ हनुमान कोळीवाडा यांनी दिनांक १०/०१/२०२२ रोजी घारापुरी ते मोटा परिसरातील मासेमारी जागेवरच पारंपारिक बोटी नांगरून त्या बोटीत रात्रंदिवस शांततेत राहणार असल्याबाबतचे निवेदन सादर केले आहे.

(२) जिल्हाधिकारी, रायगड यांचेकडील दिनांक १७/११/२०२१ रोजीच्या बैठकीतील निर्देशानुसार, जे.एन.पी.टी.ने हनुमान कोळीवाडा पुनर्वसनासाठी फुंडे येथील ९ हेक्टर जमिनीवर विविध आकाराच्या २५६ भूखंडांचे नियोजन करून सहाय्यक संचालक नगर रचना, रायगड यांचेशी सल्लामसलत करून अंतिम करण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

कोल्हापूर ते सिंधुदुर्ग दरम्यानच्या गगनबावडा घाट रस्त्याची दुरवस्था झाल्याबाबत

(३०) * १३३०८ श्री.विलास पोतनीस, श्री.सुनिल शिंदे : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कोल्हापूर ते सिंधुदुर्ग जिल्ह्याला जोडणाऱ्या गगनबावडा घाट रस्त्याची दुरवस्था झाल्याचे दिनांक ३१ जानेवारी, २०२२ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरहू घाट मार्ग अरुंद असल्याने, ठिकठिकाणी धोकादायक वळणे असल्याने तसेच काही ठिकाणी असलेला दरड प्रवण भाग यांमुळे सदर रस्त्यावर अपघात घडून जीवित आणि वित्तहानी होण्याची शक्यता निर्माण झाली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने गगनबावडा घाट मार्गाचे नुतनीकरण, रुंदीकरण करून सुरक्षिततेचे दृष्टीने उपाययोजना करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.अशोकराव चव्हाण : (१) हे खरे आहे.

कोल्हापूर ते सिंधुदुर्ग जिल्ह्याला जोडणाऱ्या तळेरे-गगनबावडा राष्ट्रीय महामार्ग क्र.१६६ जी रस्त्याच्या एकूण ३०.२० कि.मी. लांबीमध्ये ९.८० कि.मी. लांबीचा गगनबावडा घाट (कि.मी.२१/४०० ते कि.मी.३०/२००) आहे. सदर घाटामध्ये सन २०२१ च्या अतिवृष्टीमध्ये सुमारे ६.०० कि.मी. लांबीतील रस्त्याची दुरवस्था झालेली आहे.

(२) अंशतः खरे आहे.

सदर राष्ट्रीय महामार्ग क्र. १६६ जी च्या गगनबावडा घाटामध्ये ९.८० कि.मी. लांबीतील रुंदी सुमारे ७ ते १० मीटर आहे. सदर रस्त्याच्या एका बाजूला डोंगर व दुसऱ्या बाजूला दरी असल्यामुळे तसेच काही ठिकाणी धोकादायक व नागमोडी वळणे असून दरड प्रवण भाग आहे. त्यामुळे या भागातील काही ठिकाणी अपघात होण्याची शक्यता राहते, हे खरे आहे.

(३) गगनबावडा घाटामधील ९.८० कि.मी. लांबीतील दोन संरक्षक भिंतीची पुनर्बांधणी ऑगस्ट २०२१ मध्ये करण्यात आली असून सद्यःस्थितीत काही ठिकाणची वळण दुरुस्ती व पावसाळ्यानंतर खड्डे दुरुस्ती करण्यात आली आहे. तसेच घाटामधील २०२१ च्या अतिवृष्टीमुळे खराब झालेल्या सुमारे ६.०० कि.मी. लांबीतील डांबरी पृष्ठभागाच्या दुरुस्तीचे काम प्रगतीत असून रस्ता वाहतुकीयोग्य करण्यात येत आहे.

याशिवाय तळेरे ते गगनबावडा राष्ट्रीय महामार्ग १६६ जी च्या एकूण ३०.२० कि.मी. लांबीपैकी तळेरे ते गगनबावडा घाट सुरु (कि.मी. ००/००० ते २१/४००) येथील अस्तित्वातील ७ मीटर रुंदीच्या रस्त्याचे दुपदरीकरणांतर्गत १०.०० मी. काँक्रीटीकरणाने (with paved shoulder) रुंदीकरण करणे व गगनबावडा घाट सुरु ते गगनबावडा घाट समाप्त (कि.मी. २१/४०० ते ३०/२००) येथे रस्त्याची रुंदी वाढविणे शक्य नसल्यामुळे अस्तित्वातील ७.०० मी. रुंदीचे मजबुतीकरण व डांबरीकरणाचे काम करणे ही कामे रस्त्याच्या सुरक्षिततेच्या दृष्टीने उपाययोजना म्हणून संरक्षक भिंती, वळणाचे रुंदीकरण, सुरक्षा दर्शक माहिती फलक, मेटल बीम क्रॅश बॅरिअर, थर्मोप्लास्टिक पेंट, कॅट आईज, डिलीनेटर इत्यादी सुरक्षा बाबींसह करणे केंद्रीय रस्ते वाहतूक व महामार्ग मंत्रालयाच्या सन २०२१-२२ च्या वार्षिक नियोजनामध्ये प्रस्तावित आहेत व त्यानुसार पुढील कार्यवाही सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**बृहन्मुंबई महानगरपालिकेतील रस्त्यांच्या
कामात गैरव्यवहार झाल्याबाबत**

- (३१) * १२४७६ डॉ.परिणय फुके, श्री.नागोराव गाणार, श्री.प्रविण दरेकर, श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, श्री.प्रसाद लाड, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.सुरेश धस, श्री.गोपिचंद पडळकर, श्री.निलय नाईक, श्री.प्रवीण दटके, श्री.रमेशदादा पाटील : सन्माननीय नगरविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय:-
- (१) बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने सन २०१४-२०१५ या कालावधीत रस्त्यांच्या कामात गैरव्यवहार करणाऱ्या दोषी अधिकाऱ्यांवर क्षुल्लक स्वरूपाची कारवाई केल्याचे तसेच सी डब्ल्यू सी कामातील गैरव्यवहाराच्या चौकशी अहवालातसुद्धा दोषी अधिकाऱ्यांवर क्षुल्लक स्वरूपाची कारवाई केल्याचे माहे नोव्हेंबर-डिसेंबर, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, रस्ते गैरव्यवहारात दोषी असलेल्या व काळ्या यादीत टाकलेल्या कंत्राटदारांना वा त्यांच्या नातेवाईकांच्या कंपन्यांना महानगरपालिकेने कामे दिली आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, बृहन्मुंबई महानगरपालिकेकडून दोषी अधिकारी व कंत्राटदारांवर करण्यात आलेल्या क्षुल्लक कारवाईप्रकरणी पुन्हा चौकशी करण्याची मागणी लोकप्रतिनिधींनी शासनाकडे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून बृहन्मुंबई महानगरपालिकेतील रस्त्यांच्या कामात गैरव्यवहार करणाऱ्या दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) सन २०१४-२०१५ या कालावधीत रस्त्यांच्या कामात अनियमितता आढळल्याची तक्रार प्राप्त झाल्यानंतर चौकशी समिती नेमण्यात येऊन त्यांनी केलेल्या सर्वकष चौकशीच्या अनुषंगाने संबंधित अधिकाऱ्यांवर चौकशी समितीने शिफारस केल्यानुसार कारवाई करण्यात आली असल्याचे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(२) रस्ते कामात गैरव्यवहार झालेल्या संबंधित कंत्राटदारांवर कारणे दाखवा नोटीस बजावण्यात आली होती. त्यानंतर सक्षम प्राधिकरणाकडे सुनावणी झाल्यानंतर दोषी कंत्राटदारांवर दंडात्मक कारवाई करण्यात आली. तसेच सदर कंत्राटदारांवर ठराविक कालावधीसाठी कंत्राट दाखल करण्यावर बंदी घालण्यात आली होती. सदर कालावधीमध्ये कोणत्याही कंत्राटदारास कोणत्याही प्रकारचे कंत्राट देण्यात आलेले नाही. महानगरपालिका कंत्राटदार नोंदणी नियमावलीनुसार रद्द/ प्रतिबंधित/ निलंबित कंत्राटदाराचे नातेवाईकाना प्रतिबंधित करायची कोणतीही तरतूद नाही असे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(३) अशा आशयाची लोकप्रतिनिधींची मागणी प्राप्त झाली असल्याचे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(४) सदर प्रकरणी चौकशीत दोषी आढळलेले संबंधित कंत्राटदार व महानगरपालिका अधिकारी यांच्यावर योग्य ती कारवाई करण्यात आलेली असल्यामुळे पुन्हा चौकशी करण्याची आवश्यकता नाही असे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

अमरावती जिल्ह्यातील सार्वजनिक बांधकाम विभागाचे मुख्य अभियंता यांच्या गैरकारभाराची चौकशी करण्याबाबत

(३२) * ११८९४ श्री.गोपिचंद पडळकर : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अमरावती जिल्ह्यातील सार्वजनिक बांधकाम विभागाचे मुख्य अभियंता यांच्या मनमानी आणि गैरकारभाराची चौकशी होऊन त्यांच्यावर कायदेशीर कारवाई करण्याची मागणी जिल्हाध्यक्ष रयत क्रांती संघटना अमरावती यांनी मा.सार्वजनिक बांधकाम मंत्री यांच्याकडे दिनांक १० जानेवारी, २०२२ रोजी वा त्यासुमारास ई-मेलद्वारे निवेदनाद्वारे केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मुख्य अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, अमरावती यांच्या मनमानी कारभार व गैरव्यवहाराशी संबंधित किती तक्रारी शासनाकडे प्राप्त झाल्या आहेत,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून मनमानी व गैरकारभार करणाऱ्या दोषी मुख्य अभियंता यांचेवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.अशोकराव चव्हाण : (१), (२) व (३) होय, जिल्हाध्यक्ष, रयत क्रांती संघटना अमरावती यांची एकमेव तक्रार प्राप्त झाली आहे. सदर तक्रारीच्या अनुषंगाने चौकशी केली असता तक्रारीमध्ये तथ्य आढळून आलेले नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नागपूर येथील स्मार्ट सिटी प्रकल्पाचे काम पूर्ण करून
प्रकल्पग्रस्तांचे पुनर्वसन करण्याबाबत**

(३३) * १२३९२ श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे : तारांकित प्रश्न क्रमांक ११०४९ ला दिनांक २२ डिसेंबर, २०२१ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय नगरविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागपूर येथे ३ वर्षापूर्वी स्मार्ट सिटी प्रकल्पांतर्गत “होम स्वीट होम” या योजनेचे भूमीपूजन करून योजनेच्या कामास सुरुवात करण्यात आली होती, या योजनेनुसार मौजा भरतवाडा, पारडी, पूनापूर या भागात १७३० एकर क्षेत्रात स्मार्ट सिटी प्रकल्प उभारून १०२४ घरे बांधण्याचे तसेच या गावातील जमिनीचे अधिग्रहण करून प्रकल्पग्रस्तांचे पुनर्वसन करण्याचे ठरले होते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, प्रकल्पग्रस्तांना जमिनीचा मोबदला मिळालेला नसून कोणत्याही प्रकारच्या सुविधा उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या नाही तसेच रुपये २२२.०९ कोटींच्या स्मार्ट सिटी प्रकल्पाच्या कामास सुरुवात झाली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने नागपूर येथील स्मार्ट सिटी प्रकल्पाचे काम पूर्ण करून प्रकल्पग्रस्तांचे पुनर्वसन करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) नागपूर स्मार्ट सिटी प्रकल्पांतर्गत प्रस्तावित क्षेत्राधिष्ठीत विकास या घटकांतर्गत दुर्बल घटकांसाठी घरे "होम स्विट होम" या प्रकल्पाकरीता मौजा पारडी, भरतवाडा, पूनापूर व भांडेवाडी येथे शासनामार्फत नगररचना परियोजना मंजूर करण्यात आली आहे.

सदर नगर रचना परियोजनेंतर्गत बाधित होणाऱ्या मिळकती/ जागेसाठी पात्र बाधितांस नागपूर स्मार्ट सिटी विशेष उद्देश वहनाच्या संचालक मंडळाने मंजूर केलेल्या पुनर्वसन व पुनर्वसाहत धोरणान्वये मोबदला देय आहे.

(२), (३) व (४) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, नागपूर स्मार्ट सिटी यांचेकडून कळविण्यात आल्यानुसार, सदर नगररचना परियोजनेंतर्गत नागपूर स्मार्ट अँड सस्टेनेबल सिटी डेव्हलपमेंट कॉर्पोरेशन लिमिटेडच्या संचालक मंडळाने मंजूर केलेल्या पुनर्वसन व पुनर्वसाहत धोरणानुसार ४० टक्केपेक्षा जास्त जागा बाधित असल्यास २०१७ च्या रेडी रेकनरच्या दराने दुप्पट मोबदला देय आहे, पूर्ण जागा रस्त्यामध्ये बाधित होत असेल तर ६० टक्के क्षेत्रफळाचा नवीन भूखंड प्रकल्प बाधितास देय आहे. ज्यांचे पूर्ण घर बाधित होत असेल व ज्यांच्याकडे भूखंडाचे वैध दस्तावेज उपलब्ध नाही अशा प्रकल्पबाधितांस पुनर्वसन धोरणांतर्गत घरे देणे प्रस्तावित आहे, त्यांना "होम स्विट होम" या प्रकल्पांतर्गत पुनर्वसन करून घरे देण्याचे प्रस्तावित आहे.

सदर नगररचना परियोजनेंतर्गत दुर्बल घटकांकरीता घरे याकरीता आरक्षित असलेल्या भूखंडांपैकी काही भागावर तीन इमारतींच्या बांधकामास मंजूरी प्राप्त झाली असून सदर इमारतींचे बांधकाम प्रगतीपथावर आहे.

**परभणी जिल्ह्यातील रस्त्याचे व पुलाचे रुंदीकरण आणि
मजबूतीकरणाचे काम पूर्ण करण्याबाबत**

(३४) * १२२८० श्री.विप्लव बाजोरिया : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) परभणी जिल्ह्यातील ताडकळस ते पूर्णा रस्त्याचे रुंदीकरण आणि मजबूतीकरणाचे काम शासकीय योजनेतून करण्यात येत असून सदर कामात मार्गावरील नाले, नद्दा व नदीवरील पुलाचे रुंदीकरण व मजबूतीकरण इ. कामांचा समावेश आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, ताडकळस ते पूर्णा रस्त्यावर असलेल्या पिंगळगड नदीवरील पुल ऊंची व रुंदीने कमी असून पावसाळ्यात नदीला पूर आल्याने पूल पाण्याखाली जाऊन मार्गावरील वाहतूक बंद होत आहे, पुरामुळे पिंगळगड नदीवरील पुलाची संरक्षण भिंत नाहीशी झाली आहे तर पूर परिसरात पिंगळगड नदीचे पाणी अडून या भागातील शेतकऱ्यांच्या शेतात पाणी शिरून पिकांचे नुकसान होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, परभणी शहरातील उड्डाणपुल ते पिंगळगड या रस्त्याचे काम संध गतीने सुरु असल्यामुळे नागरिकांना वाहतूकीस त्रास होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने ताडकळस ते पूर्णा मार्गावरील नाले, नद्दा, नदीवरील पुलाचे रुंदीकरण व मजबूतीकरण करण्याबाबत, पिंगळगड नदीवरील पुल ऊंच व रुंद करण्याबाबत तसेच परभणी शहरातील उड्डाणपुल ते पिंगळगड या रस्त्याचे काम जलदगतीने पूर्ण करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.अशोकराव चव्हाण : (१) हे खरे आहे.

(२) पावसाळ्यात अतिवृष्टीमुळे काही कालावधीकरीता पुलावरून वाहतूक बंद होते हे खरे आहे.

पुलाची क्षतिग्रस्त झालेली संरक्षक भिंत आर. सी.सी. रेलिंग करून दुरुस्त करण्यात आली आहे.

अतिवृष्टीमुळे पुलाच्या जवळील सखल भागात पाणी साचते हे खरे आहे.

(३) अंशतः खरे आहे.

परभणी ते गंगाखेड या राष्ट्रीय महामार्गावरील प्रश्नांकित लांबीत इपीसी तत्वावर काम प्रगतीत आहे.

(४) ताडकळस ते पुर्णा या राज्य मार्गावरील काम जून, २०२२ पर्यंत करण्याचे नियोजन आहे.

परभणी शहरातील उड्डाणपुल ते पिंगळगड या राष्ट्रीय महामार्गावरील काम मार्च, २०२२ अखेर पूर्ण करण्याचे नियोजन आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

पाईट ते शिरोली (ता.खेड, जि.पुणे) या रस्त्याची दुरवस्था झाल्याबाबत

(३५) * १२९६८ श्री.महादेव जानकर : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पाईट ते शिरोली (ता.खेड, जि.पुणे) या १८ किमी अंतराच्या रस्त्याच्या साइडपट्ट्याची दुरवस्था झाल्याचे माहे जानेवारी, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर रस्त्यावर डम्पर, ट्रक या अवजड वाहनातून दिवसरात्र माती वाहतूक सुरु असल्याने वाहनचालकांची गैरसोय होत असून रस्त्याच्या दुरवस्थेमुळे जीवितहानी व वित्तहानी होण्याची शक्यता निर्माण झाली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने रस्त्याच्या दुरुस्तीकडे दुर्लक्ष करणाऱ्या दोषींवर कारवाई करून सदरहू रस्त्याची दुरुस्ती करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.अशोकराव चव्हाण : (१) सदर रस्त्याची १८ किमी लांबी पैकी १०.२० कि.मी. लांबी एकेरी वाहनमार्गची आहे. रस्त्यावरील मोठ्या प्रमाणाच्या जड वाहतुकीमुळे खचलेली साइडपट्टी दुरुस्त करण्यात आली आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने विनानिविदा मे.कन्सेप्ट
कम्युनिकेशन कंपनीची निवड केल्याबाबत**

(३६) * १३१३२ श्री.राजहंस सिंह : सन्माननीय नगरविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बृहन्मुंबई महानगरपालिका प्रशासनाने सिनेमागृहात प्रिंट स्लाईड, एसटी बसेस पॅनल फुलरॅपच्या क्रिएटिव्ह कोव्हिड जाहिरातीच्या क्रिएटिव्हवर रुपये ३० लाख खर्च केले असून कोणतीही निविदा न काढता शासनाच्या एका पत्रावर एका खाजगी जाहिरात कंपनीला लाखो रुपये दिले असल्याचे माहे जानेवारी, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, जनसंपर्क विभागाने मेसर्स कन्सेप्ट कम्युनिकेशन प्रा.लि. या कंपनीला दिनांक २४ मार्च, २०२१ रोजी सादर केलेले रुपये ३०.९७ लाखांचे देयक दिले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, बृहन्मुंबई महानगरपालिका प्रशासनाने कोणत्याही प्रकारची निविदा जारी केल्या नाहीत आणि आयुक्तांच्या मंजूरीवर कार्यादेश जारी केले, सदर कामासाठी २ वेगवेगळे कार्यादेश जारी झाले असून एक कार्यादेश दिनांक १९ ऑक्टोबर, २०२० रोजी माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय यांच्यामार्फत आहे तर दुसरा कार्यादेश बृहन्मुंबई महानगरपालिका प्रशासनाच्या जनसंपर्क विभागाने दिनांक २१ डिसेंबर, २०२० रोजी जारी केला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने मेसर्स कन्सेप्ट कम्युनिकेशन प्रा.लि. या कंपनीला विना निविदा कामे देणाऱ्या महानगरपालिका अधिकाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे काय,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) हे खरे नाही.

बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्यावतीने कोरोना प्रतिबंधात्मक उपाययोजनांबाबत जनजागृती करण्यासाठी मुंबईतील चित्रपटगृहात, एसटी बसेस पॅनल, होर्डिंग्ज पोस्टर्स, बॅनर्स, वृत्तपत्र व इतर माध्यमांद्वारे प्रसिध्दी करण्यासाठी क्रिएटीव्हची निर्मिती करण्याकरीता ई-निविदा प्रक्रियेद्वारे संकल्पना व वितीय देकार यांच्या एकत्रित गुणांच्या आधारे मे. कन्सेप्ट कम्युनिकेशन प्रा.लि., मुंबई या संस्थेची शासनाच्या माहिती व जनसंपर्क संचालनालयाने निवड केल्याबाबत दिनांक १९/१०/२०२० रोजीच्या कार्यादेशान्वये सदर संस्थेला तसेच बृहन्मुंबई महानगरपालिकेला कळविले आहे. यास्तव, बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने वेगळी निविदा काढून कार्यवाही करणे आवश्यक नव्हते.

(२) होय, हे खरे आहे.

माहिती व जनसंपर्क संचालनालयाच्या आदेशामध्ये नमूद केल्यानुसार, काम समाधानकारक झाल्यानंतर त्यासंबंधीचे देयक अदा करण्याकरीता प्रचलित कार्यपध्दतीनुसार आवश्यक त्या मान्यता प्राप्त करून घेऊन मे.कन्सेप्ट कम्युनिकेशन प्रा.लि., मुंबई या संस्थेला रूपये ३०,९७,५००/- (रूपये तीस लाख सत्याण्णव हजार पाचशे मात्र) इतक्या रक्कमेचे अधिदान करण्यात आले आहे.

(३) होय, हे खरे आहे.

शासनाने ई-निविदा प्रक्रिया राबवून दिनांक १९/१०/२०२० रोजीच्या कार्यादेशान्वये मे. कन्सेप्ट कम्युनिकेशन प्रा.लि., मुंबई यांची नियुक्ती केल्याचे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेला कळविले होते. त्यानुषंगाने, प्रचलित कार्यपध्दतीनुसार, सक्षम प्राधिकरणाची मंजूरी घेऊन दिनांक २१/१२/२०२० रोजी बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत सदर संस्थेस कार्यादेश देण्यात आला आहे.

(४) आणि (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबई महानगर मेट्रो प्रकल्पाचे काम पूर्ण करण्याबाबत

(३७) * ११८२२ श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, श्री.प्रविण दरेकर, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.नागोराव गाणार, श्री.रमेशदादा पाटील : सन्माननीय नगरविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) दहिसर (मुंबई) येथील प्रस्तावित कारशेड आता ठाणे जिल्ह्यातील भाईदरच्या राई-मुर्धे गावात आणि कोनी येथील कारशेड कशेळी गावात उभारण्याचा निर्णय शासनाने घेतला असल्याचे माहे डिसेंबर, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मेट्रो कारशेडची जागा वारंवार बदल्यामुळे किंवा आधी कोणती शेड उभारावी तसेच पहिल्या टप्प्यांतील मेट्रो मार्गाचे अंतरासाठी कोणते ठिकाण सोयीचे ठरेल ह्या कारणांमुळे मेट्रो प्रकल्पाचे काम रखडले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, कोट्यवधी रुपये खर्च करून तसेच अधिकाऱ्यांनी निर्णय घेऊन या सर्व मेट्रो मार्गाचा सविस्तर प्रकल्प जागतिक स्तरावरील संस्थांकडून तयार केला आहे, कारशेडची जागा बदलल्याने मेट्रोच्या विकासात अडथळे निर्माण होत असून सविस्तर प्रकल्प अहवालातून कोणता मार्ग, किती अंतराचा टप्पा आधी पूर्ण होईल हे नमूद असतानाही मेट्रो मार्ग आणि कारशेडला मंजूरी देण्याची कारणे काय आहेत,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने मुंबई महानगरातील रखडलेले मेट्रो प्रकल्प पूर्ण करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

मेट्रो मार्ग-२अ च्या परिचालन व संचालनासाठी चारकोप येथे उभारण्यात आलेला कारशेड डेपो हा तात्पुरत्या स्वरूपात मेट्रो मार्ग-७ साठी वापरण्यात येणार आहे.

(३) मेट्रो प्रकल्पांचा सविस्तर प्रकल्प अहवाल तयार करताना कारशेडची जागा प्राथमिक स्वरूपात अंतिम करण्यात येते ज्यात जागेची किंमत आणि प्रकल्प सुलभता या बाबी विचारात घेतलेल्या असतात. तथापि, प्रकल्प अंमलबजावणी दरम्यान काही ठिकाणी स्थानिकांचा विरोध, सीआरझेड, वन विभागाच्या परवानग्या, मिठागरे वा अन्य काही अपरिहार्य कारणांमुळे पूर्वी निश्चित केलेल्या कारशेडच्या जागेबाबत पुनर्विचार करणे क्रमप्राप्त होते.

(४) व (५) राज्यामध्ये राबविण्यात येणाऱ्या सर्व मेट्रो प्रकल्पांच्या अंमलबजावणीबाबत विविध स्तरांवर वेळोवेळी आढावा घेण्यात येतो व अंमलबजावणी दरम्यान येणाऱ्या अडथळांची सोडवणूक करण्यासाठी सक्षम स्तरांवर सर्वोत्तरी प्रयत्न करण्यात येतात.

पुणे-सातारा राष्ट्रीय महामार्गावरील टोल वसुलीबाबत

(३८) * १२२४४ श्री.जयंत पाटील : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राष्ट्रीय महामार्ग क्र. ४ (पुणे-सातारा) विभागातील हवेली येथील खेड शिवापूर आणि जावळी तालुक्यातील आणेवाडी या दोन ठिकाणी सन २०१० मध्ये २४ वर्षांसाठी टोलवसूली करण्याचे कंत्राट मे.रिलायन्स इन्फ्रास्ट्रक्चर लि.कंपनीला देण्यात आले होते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर कंत्राट देत असताना या टोल वसूलीतून ४ पदरी रस्ता अडीच वर्षांत ६ पदरी करण्याच्या अटीसह रिलायन्स इन्फ्रास्ट्रक्चर लि.कंपनी सोबत करार करण्यात आला होता, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर रस्त्याचे काम प्रलंबित असून केंद्र शासनाने माहे डिसेंबर, २०१३ मध्ये नियमामध्ये दुरुस्ती करून ३० महिन्यात रस्त्याचे ६ पदरी काम अपूर्ण असलेल्या प्रकल्पांमध्ये टोल वसूली करण्याचा अधिकार रद्द केला असतानाही रिलायन्स इन्फ्रास्ट्रक्चर लि. कंपनीला माहे डिसेंबर, २०१५ पर्यंत टोल वसूलीची मुदतवाढ देण्यात आल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने सन २०१६ पासून कंपनीने बेकायदा टोल वसूली करून वाहनधारकांची फसवणूक व आर्थिक लूट केल्याप्रकरणी रिलायन्स इन्फ्रास्ट्रक्चर लि. कंपनीवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.अशोकराव चव्हाण : (१) पुणे-सातारा राष्ट्रीय महामार्ग क्र.४ चे सहापदरीकरणाचे काम केंद्र शासनाच्या भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरणाच्या अखत्यारीत आहे.

हे खरे आहे, असे प्रकल्प संचालक, भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरण, पुणे यांनी कळविले आहे.

(२) हे खरे आहे, असे प्रकल्प संचालक, भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरण, पुणे यांनी कळविले आहे.

(३) हे खरे नाही. सद्यःस्थितीत प्रकल्पाचे ९७ टक्के काम पूर्ण झाले असून उर्वरित काम लवकरच पूर्ण करण्याचे नियोजन आहे, असे प्रकल्प संचालक, भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरण, पुणे यांनी कळविले आहे.

(४) व (५) अ.क्र.३ च्या उत्तरास अनुसरून चौकशीची आवश्यकता नाही, असे प्रकल्प संचालक, भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरण, पुणे यांनी कळविले आहे.

ठाकूर व्हिलेज, कांदिवली (पूर्व) येथे अग्निशमन केंद्र उभारण्याबाबत

(३९) * १२७२४ श्री.प्रविण दरेकर, श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, श्री.प्रसाद लाड, अॅड.निरंजन डावखरे, डॉ.परिणय फुके, श्री.सुरेश धस, श्री.गोपिचंद पडळकर, श्री.निलय नाईक, श्री.प्रवीण दटके, श्री.रमेशदादा पाटील : सन्माननीय नगरविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मागठाणे विधानसभा क्षेत्रात ठाकूर व्हिलेज, कांदिवली (पूर्व) येथे मोठे व सुसज्ज अग्निशमन केंद्र उभारण्यात यावे, अशी मागणी स्थानिक नागरिक व लोकप्रतिनिधी सन २०१७ पासून सातत्याने शासनाकडे करीत आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मागठाणे विधानसभा क्षेत्रातील सध्याचे अग्निशमन केंद्र अतिशय लहान असल्यामुळे व परिसरातील लोकसंख्या वाढली असल्यामुळे आगीच्या घटना घडल्यास दहिसर व दिंडोशी अग्निशमन केंद्राची मदत घ्यावी लागत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, मुख्य अग्निशमन अधिकारी यांनी कांदिवली येथील ठाकूर व्हिलेज येथे मोठे व सुसज्ज अग्निशमन केंद्र उभारण्याबाबतचा प्रस्ताव मुंबई महानगरपालिकेच्या विकास नियोजन विभागाकडे सादर केला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने मागठाणे विधानसभा क्षेत्रातील ठाकूर व्हिलेज येथे मोठे व सुसज्ज अग्निशमन केंद्र उभारण्यात कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१), (२) व (३) होय हे खरे आहे. अशा प्रकारची मागणी होत आहे असे बृहन्मुंबई महानगरपालिका प्रशासनाने कळविले आहे.

(४) ठाकूर व्हिलेज, कांदिवली पूर्व येथे सुसज्ज अग्निशमन केंद्र बांधण्याची कार्यवाही सुरु झालेली असून सदर अग्निशमन केंद्राचे बांधकाम कार्यकारी अभियंता (इमारत बांधकाम), पश्चिम उपनगरे यांच्या पर्यवेक्षणाखाली दिनांक ०२/०२/२०२१ रोजी सुरु झाले आहे. सदर कामाचा कंत्राट कालावधी ३६ महिने आहे असे बृहन्मुंबई महानगरपालिका प्रशासनाने कळविले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेने २७ गावांच्या

मालमत्ता करात वाढ केल्याबाबत

(४०) * १२९१० श्री.प्रसाद लाड : सन्माननीय नगरविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेने २७ गावांतील मालमत्ता करात दहापटीने अधिक केलेली करवाढ रद्द करण्याबाबतची मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधी व ग्रामस्थांनी मा.मुख्यमंत्री, मा.उपमुख्यमंत्री, मा.नगरविकासमंत्री यांचेकडे केली असून सदरहू मागणीसाठी ग्रामस्थांनी अनेकवेळा आंदोलनेही केली आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरहू गावात जिल्हा परिषदेच्या शाळा असून महानगरपालिका शिक्षण उपकर, शासकीय शिक्षण उपकर (निवासी) याचप्रमाणे या गावातील मलप्रवाहाबाबत काहीही काम न करता मलप्रवाहकर आणि मलप्रवाह सुविधा लाभकर अशा प्रत्यक्षपणे काहीही न केलेल्या कामासाठी वेगवेगळ्या नावाने कर आकारणी केली जात आहे, तसेच पाणीपुरवठा लाभकर, वृक्षसंवर्धनकर, पथकर अशा नावाखाली न दिलेल्या सुविधांची वसूली महानगरपालिका करत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेच्या २७ गावांतील मालमत्ता कर तसेच इतर कर रद्द करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) २७ गावांतील २८ प्राथमिक शाळा व ७९ अंगणवाड्या ठाणे जिल्हापरिषदेच्या अधिपत्याखाली सुरू आहेत.

महानगरपालिकेमार्फत मोठ्या नाल्यांची साफसफाई दरवर्षी करण्यात येत असून, लहान गटारांची साफसफाई नियमित करण्यात येते. या गावांतील शौचालये दुरुस्तीची कामे करण्यात आली असून काही गावांत नवीन शौचालये बांधण्याचे काम करण्यात आले आहे.

२७ गावांसाठी भुयारी गटार योजना राबविणेकामी प्रकल्प अहवाल (DPR) तयार करणेकरीता समंत्रक नियुक्तीची कार्यवाही महानगरपालिका स्तरावर सुरू आहे.

महानगरपालिका क्षेत्रातील रस्ते दुरुस्ती तसेच नवीन रस्त्यांची कामे महानगरपालिका निधीतून करण्यात येतात.

२७ गावांचा समावेश महानगरपालिका क्षेत्रात केल्यानंतर महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियमातील कलम १२८-अ मधील तरतूदीनुसार करांची आकारणी करण्यात आलेली आहे.

२७ गावांकरीता सोयीसुविधा न देता मालमत्ता कराची वसुली करण्यात येते, अशी वस्तुस्थिती नाही.

(३) २७ गावातील मिळकती महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियमातील कलम १२९(१) चे तरतूदीनुसार कर आकारणीस पात्र आहेत.

महानगरपालिकेने केलेली कर आकारणी अधिनियमातील तरतूदीशी सुसंगत असल्याने २७ गावातील मालमत्ता कर व इतर कर रद्द करणे कायदेशीरदृष्ट्या संयुक्तिक नसल्याचे, कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यात अनुसूचित जमातीचे जात प्रमाणपत्र अवैध ठरलेल्या
अधिकारी/कर्मचारी यांची पदे रिक्त करून पदभरती करणेबाबत**

(४१) * १२८६९ श्री.अमोल मिटकरी : दिनांक २३ डिसेंबर, २०२१ रोजी सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आलेल्या अतारांकित प्रश्नोत्तरांच्या यादी क्रमांक ५ मधील प्रश्न क्रमांक ९५७८ ला दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात अनुसूचित जमातीच्या प्रमाणपत्राच्या आधारे सुमारे १२ हजार ५०० बिगर आदिवासी उमेदवारांनी विविध आस्थापनांमध्ये नोकऱ्या मिळविल्या आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, जात प्रमाणपत्र अवैध ठरलेल्या अधिकारी/ कर्मचारी यांची पदे रिक्त करून सन २०२१ पर्यंत अनुसूचित जमातीच्या उमेदवारांना नोकरीत सामावून घेतले जाईल असे आश्वासन शासनाने दिले होते, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने अनुसूचित जमातीचे जात प्रमाणपत्र अवैध ठरलेल्या अधिकारी/कर्मचारी यांची पदे रिक्त करून अनुसूचित जमातीच्या उमेदवारांना नोकऱ्या देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.उध्दव ठाकरे : (१), (२) व (३) मा.सर्वोच्च न्यायालयाने सिव्हिल अपील क्र.८९२८/२०१५ मध्ये दिनांक ६ जुलै, २०१७ रोजी दिलेल्या निर्णयाची अंमलबजावणी करण्यासाठी अनुसूचित जमातीच्या जात प्रमाणपत्राच्या आधारे शासन सेवेत नियुक्त झालेल्या व जात प्रमाणपत्र अवैध ठरलेल्या अधिकारी/कर्मचाऱ्यांच्या सेवा ११ महिन्यांच्या कालावधीकरीता तात्पुरत्या स्वरूपात अधिसंख्य पदावर वर्ग करून सदर रिक्त झालेली पदे कालबद्ध कार्यक्रमानुसार अनुसूचित जमातीच्या जात वैधता प्रमाणपत्र धारकाकडून भरण्याचे आदेश सामान्य प्रशासन विभागाच्या दिनांक २१/१२/२०१९ च्या शासन निर्णयान्वये देण्यात आलेले आहेत. कोविड-२०१९ या आजारामुळे देशात लॉकडाऊन घोषित झाल्यामुळे सदर भरती प्रक्रिया पूर्ण क्षमतेने राबविता आली नाही. सदर भरती प्रक्रिया तात्काळ राबविण्याबाबतच्या सूचना दिनांक १५/०४/२०२१, ३०/०७/२०२१ व २४/१२/२०२१ च्या अ.शा. पत्रान्वये सर्व प्रशासकीय विभागांना देण्यात आलेल्या आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

कळवा (जि.ठाणे) येथील पुलाचे काम प्रलंबित असल्याबाबत

(४२) * १३२४३ अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.प्रविण दरेकर, श्री.प्रसाद लाड, डॉ.परिणय फुके : दिनांक २३ डिसेंबर, २०२१ रोजी सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आलेल्या अतारांकित प्रश्नोत्तरांच्या यादी क्रमांक ९ मधील प्रश्न क्रमांक ९४१४ ला दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय नगरविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कळवा (जि.ठाणे) येथील पुलाचे काम माहे डिसेंबर, २०१८ पर्यंत पूर्ण होण्याचे अपेक्षित असताना सदरहू पुलाचे काम अनेक वर्षांपासून प्रलंबित असल्यामुळे शहरात दररोज वाहतूककोडीं होत असून प्रवाश्यांची गैरसोय होत असल्याचे माहे जानेवारी, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर ठिकाणी कळवा पुलाचा १०० मीटर लांब व १७.५ मीटर रुंदीचा सांगाडा ठेवण्यात आला असून ठाणे महानगरपालिकेने माहे जुलै-ऑगस्ट पर्यंत पुलावरून वाहतूक सुरु होणार असल्याचे आश्वासन देण्यात येवूनही वाहतूक सुरु न झाल्यामुळे प्रवाशांची गैरसोय होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर पुलाच्या कामाकरीता रुपये १८६ कोटी ६६ लाख खर्च येणार असून पुलाचे काम पूर्ण झाले नसतानाही कंत्राटदारास माहे मार्च, २०२१ पर्यंत रुपये १३२ कोटी वेळेत अदा करण्यात आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने पुलाचे काम अपूर्ण असतानाही त्याची देयके कंत्राटदारास अदा करणाऱ्या दोषी अधिकाऱ्यांवर कारवाई करून पुलाचे काम जलदगतीने पूर्ण करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१), (२) व (३) कळवा खाडीवर (जि.ठाणे) अस्तित्वात असलेल्या ब्रिटीशकालीन पुलावरील वाहतूक कोंडीची समस्या दूर करण्याकरीता त्या ठिकाणी एक नवीन पूल बांधण्याचे काम ठाणे महानगरपालिकेने हाती घेतले आहे.

सदर प्रकल्प कार्यान्वित करताना विविध विभागांकडून घ्याव्या लागणाऱ्या परवानग्या तसेच प्रत्यक्ष काम करतेवेळी उद्भवणाऱ्या अडचणीमुळे काम विहित मुदतीत पूर्ण होऊ शकले नाही, ही वस्तुस्थिती आहे. तथापि, सद्यःस्थितीत कळवा पूलाचे ८७% काम पूर्ण झाल्याची बाब ठाणे महानगरपालिकेने कळविले आहे.

सदर कामाचे देयक कामाच्या प्रगती नुसार यथाप्रमाणे टक्केवारीवर आधारीत देण्यात येणार असून आतापर्यंत रुपये १४२.२९ कोटी इतके देयक टप्प्या-टप्प्यामध्ये ठेकेदारास अदा करण्यात आले आहे.

(४) ठाणे महानगरपालिकेने खालील नमूद कारणांमुळे कळवा खाडी पूलाचे काम विहित मुदतीत पूर्ण झाले नसल्याची बाब कळविली आहे :-

मा.उच्च न्यायालयाकडून पूलाचे बांधकाम करण्यासाठी आवश्यक असलेली कांदळवन काढण्याबाबतची परवानगी दिनांक २५/०६/२०१८ रोजी प्राप्त झाली.

उत्तमराव पाटील उद्यानाच्या भागामध्ये पुलासाठी आवश्यक असणाऱ्या बांधकामाची परवानगी दिनांक २६/०६/२०१९ रोजी प्राप्त झाली. निविदा आराखड्यास महाराष्ट्र मेरिटार्डम बोर्डाची परवानगी घेतली होती. तथापि, जलमार्ग एन-५३ च्या प्रस्तावातील बाबींमुळे खाडी पूलाच्या पिअरच्या जागांमध्ये होणाऱ्या बदलास नव्याने महाराष्ट्र मेरिटार्डम बोर्डाची परवानगी दिनांक १४/०४/२०१८ रोजी घेण्यात आली.

सदर पूलाचे बांधकाम करताना वाहतूक नियोजनाच्या दृष्टीने वाहतूक पोलीस विभागामार्फत टप्प्याटप्प्याने काम करणेबाबत परवानगी प्राप्त झाली.

दरम्यान माहे मार्च, २०२० पासून कोविड-१९ साथीमध्ये लागू केलेले कडक निर्बंध तसेच कुशल मजुरांची कमतरता याचा थेट परिणाम कामाच्या प्रगतीवर झाला आहे.

उपरोक्त नमूद बाबींमुळे प्रकल्प पूर्ण करण्यास विलंब झाल्याने या कामाकरीता वेळोवेळी मुदतवाढ घेण्यात आली असून उर्वरित कामे माहे जून, २०२२ पर्यंत पूर्ण करण्याचे नियोजन असल्याचे ठाणे महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कोल्हापूर महानगरपालिकेतील घरफळा गैरव्यवहारातील
दोषींवर कारवाई करण्याबाबत**

(४३) * ११८९८ श्री.गोपिचंद पडळकर : सन्माननीय नगरविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) कोल्हापूर येथील कसबा बावडा गोळीबार मैदान येथील दोन मिळकतींना घरफळा लागू करण्यासाठी लाच घेतल्याचे तसेच राजारामपुरीतील एक इमारत धोकादायक ठरवून पाडण्यासाठी मोठी रक्कम स्वीकारण्यात आल्याचे ऑडीओ व व्हिडीओ क्लिप्ससह आयुक्तांकडे तक्रार देण्यात आली होती, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, महानगरपालिकेच्या घरफळा विभागात गैरव्यवहार करणाऱ्या अधिकाऱ्यांची चौकशी करून कारवाई करण्याची मागणी आयुक्त, कोल्हापूर महानगरपालिका यांच्याकडे करण्यात आली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) व (२) अशा आशयाची लेखी तक्रार महानगरपालिका प्रशासनाकडे प्राप्त झाली आहे, हे खरे आहे.

(३) प्राप्त तक्रारीच्या अनुषंगाने अतिरिक्त आयुक्त व उपायुक्त, कोल्हापूर महानगरपालिका यांच्या व्दिसदस्यीय समितीमार्फत चौकशी करण्यात आली असून पुढील नियमोचित कार्यवाही प्रस्तावित असल्याचे महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**बृहन्मुंबई महानगरपालिका प्रशासनाने शाळांच्या
केलेल्या कामांचे ऑडिट करण्याबाबत**

(४४) * १३१३३ श्री.राजहंस सिंह : दिनांक २३ डिसेंबर, २०२१ रोजी सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आलेल्या अतारांकित प्रश्नोत्तरांच्या यादी क्रमांक ९ मधील प्रश्न क्रमांक ९९२२ ला दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय नगरविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) बृहन्मुंबई महानगरपालिका प्रशासनाने ३२ शाळांसाठी रुपये ४९८ कोटी खर्च करून सन २०१८ मध्ये सुरु केलेली कामे संधगतीने सुरु असल्याने याप्रकरणी दोषीवर क्षुल्लक दंड आकारण्यात आल्याचे माहे जानेवारी, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर ३२ शाळेच्या कामांपैकी १० कामे सन २०२० मध्ये पूर्ण करणे गरजेचे होते, १६ कामे सन २०२१ मध्ये पूर्ण करण्यात येणार होती व ६ कामांची मुदत संपली असून सन २०२२ मध्ये ५ तर सन २०२३ मध्ये १ काम पूर्ण करण्याचे उद्दिष्ट आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, कुर्ला एल वॉर्डात ८ कामांवर रुपये १११.८५ कोटी खर्च, एन वॉर्डात रुपये ११.८४ कोटी खर्च, एम पूर्वला ३ कामांवर रुपये ४३.२९ कोटी तर एम पश्चिमेला २ कामांवर रुपये ४१.२४ कोटी खर्च, जी दक्षिण येथील एका कामांवर रुपये ८.८४ कोटी, एफ उत्तर येथील २ कामांवर रुपये ५०.३१ कोटी, जी उत्तर येथील एका कामांवर रुपये २.७७ कोटी, के पूर्व येथील २ कामांवर रुपये १६.८४ कोटी, एच पूर्व येथील एका कामांवर रुपये १७.३६ कोटी, टी वॉर्ड येथील एका कामांवर रुपये २३.१८ कोटी, के पश्चिम वॉर्डातील २ कामांवर रुपये ३४.०१ कोटी, पी उत्तर येथील ३ कामांवर रुपये ३९.२२ कोटी, आर उत्तर येथील एका कामांवर रुपये १४.४४ कोटी, आर मध्य येथील २ कामांवर रुपये ४२.१४ कोटी आणि आर दक्षिण वॉर्डातील २ कामांवर रुपये ४०.९० कोटी रुपये खर्च करण्यात आला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने महानगरपालिकेने त्रयस्थ व्यक्तीकडून सदरहू कामांचे ऑडिट करण्याबाबत तसेच सिव्हिल आणि इलेक्ट्रिक कामांची गुणवत्ता तपासण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या ३२ शाळांपैकी १ शाळाच्या कामाचे कार्यादेश सन २०१७ मध्ये, ११ शाळांच्या कामाचे कार्यादेश सन २०१८ मध्ये, १४ शाळांच्या कामाचे कार्यादेश सन २०१९ मध्ये व उर्वरित ६ शाळांच्या कामाचे कार्यादेश सन २०२० मध्ये देण्यात आले आहेत. सदर ३२ शाळांच्या कामाचा प्रकल्प खर्च रुपये ४९७ कोटी इतका आहे.

३२ शाळांच्या कामापैकी १२ शाळांची कामे पूर्ण झाली असून उर्वरित २० शाळांची कामे प्रगतीपथावर आहेत.

३२ शाळांच्या कामामध्ये झालेल्या दिरंगाईमुळे निविदेतील तसेच सर्वसाधारण कंत्राटातील अटीनुसार (जी.सी.सी.) महानगरपालिकेमार्फत कंत्राटदारांकडून रुपये ३२.४६ लाख इतका दंड वसूल करण्यात आला आहे.

(२) मूळ कंत्राट कालावधीनुसार सदर ३२ शाळांच्या कामापैकी सन २०२० मध्ये १२ कामे, सन २०२१ मध्ये १५, सन २०२२ मध्ये ४ व सन २०२३ मध्ये १ शाळेचे काम पूर्ण होणे आवश्यक होते. परंतु, सन २०२० मध्ये उद्भवलेल्या कोव्हिड-१९ रोगाच्या महामारीमुळे सर्व व्यवहार ठप्प झाल्याने कामाची गती मंदावली होती. त्यामुळे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत दिनांक १०/०८/२०२० रोजीच्या परिपत्रकान्वये, महापालिकेमार्फत सुरु असेलेल्या कामांना मुदतवाढ देण्यात आली आहे. याशिवाय, प्रकल्पातील इतर अडचणींमुळे देय असलेली मुदतवाढ सक्षम अधिकाऱ्यांच्या मान्यतेने महानगरपालिकेमार्फत देण्यात आली आहे.

(३) सदर ३२ शाळांच्या कामाचा प्रकल्प खर्च रुपये ४९७ कोटी आहे. त्यापैकी, कुर्ला "एल" वॉर्डात ८ कामांवर रुपये ६८.४८ कोटी, "एन" वॉर्डात रुपये ९.१९ कोटी खर्च, "एम" पूर्वेला ३ कामांवर रुपये २१.४३ कोटी तर "एम/पश्चिमेला" २ कामांवर रुपये १७.७४ कोटी खर्च, "जी/दक्षिण" येथील एका कामावर रुपये २.१३ कोटी, "एफ/उत्तर" येथील २ कामांवर रुपये ३१.०४ कोटी, "जी/उत्तर" येथील एका कामावर रुपये १.९४ कोटी, "के/पूर्व" येथील २ कामांवर रुपये १०.४४ कोटी, "एच/पूर्व" येथील एका कामावर रुपये ५.५५ कोटी, "टी" वॉर्ड येथील एका कामावर रुपये ५.५१ कोटी, "के/पश्चिम" वॉर्डातील २ कामांवर रुपये ३०.८८ कोटी, "पी/उत्तर" येथील ३ कामांवर रुपये ३६.१९ कोटी, "आर/उत्तर" येथील एका कामावर रुपये ५.०२ कोटी, "आर/मध्य" येथील २ कामांवर रुपये २८.१० कोटी आणि "आर/दक्षिण" वॉर्डातील २ कामांवर रुपये ३२.८५ कोटी असे एकूण रुपये ३०६ कोटी खर्च करण्यात आला आहे.

(४) व (५) सदर कामांवर बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने नेमणूक केलेल्या प्रकल्प व्यवस्थापन सल्लागारांमार्फत पूर्णवेळ देखरेख ठेवण्यात येते.

तसेच बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमध्ये सुरु असलेल्या कामांची दक्षता विभागामार्फत तपासणी करण्यात येते.

याशिवाय काम पूर्ण झाल्यानंतर कामाच्या अभिलेखाचे महानगरपालिकेच्या लेखापरिक्षण विभागामार्फत लेखापरिक्षण करण्यात येते.

विधान भवन :
मुंबई.

श्री.राजेन्द्र भागवत
प्रधान सचिव,
महाराष्ट्र विधानपरिषद

मुद्रणपूर्व सर्व प्रक्रिया महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालयाच्या संगणक यंत्रणेवर करण्यात आली आहे.
मुद्रण: शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, मुंबई.